

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain, eläkesäätiölain ja vakuutusksalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin, eläkesäätiölakiin ja vakuutusksalakiin säännökset, joilla laajennettaisiin työeläkevakuutusyhtiön vakuutuskannan, eläkesäätiön vakuutustoiminnan ja eläkekassan vastuun luovuttamis- ja vastaanottamismahdollisuuksia eläkelaitosten välillä siten, että toimenpiteet mahdollistaisivat myös kokonaan uuden eläkekassan tai eläkesäätiön perustamisen.

Esityksen mukaan työntekijäin eläkelain mukainen vakuutuskanta, vakuutustoiminta tai vastuu tai osa näistä voidaan luovuttaa tätä tarkoitusta varten perustettavaan uuteen eläkesäätiöön tai eläkekassaan. Luovutukset olisivat mahdollisia kuitenkin aikaisempaa laajemmin myös jo toiminnassa olevaan eläkesäätiöön tai eläkekassaan.

Edellytyksenä luovutuksille olisi, että ne työnantajat, joiden siirtyvästä vakuutuskannasta, vakuutustoiminnasta tai vastuusta olisi kyse, täyttäisivät uuden eläkesäätiön tai eläkekassan perustamisen yhteydessä työnantajalle asetetut vaatimukset. Luovutus olisi mahdollinen ainoastaan luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen välisin sopimuksin, eikä toimenpide saisi vaarantaa vakuutustoiminnan tervettä kehitystä.

Luovutustoimenpitein perustettavan uuden eläkelaitoksen vakavaraisuus ja riskinkantokyky selvitetäisiin toimintasuunnitelmalla. Toiminnan pitkäjänteisyyden takaamiseksi edellytettäisiin, että saman vakuutuskannan

aikaisemmasta luovuttamisesta luovutushetkellä olisi kulunut vähintään viisi vuotta. Ehdotetussa uudessa vakuutuskannan luovutusjärjestelmässä ei kuitenkaan otettaisi huomioon sellaisia vakuutuskannan, vakuutustoiminnan tai vastuun luovutuksia, jotka on toteutettu ennen lain voimaan tuloa.

Vakuutuskannan, vakuutustoiminnan tai vastuun luovuttaminen edellyttäisi Vakuutusvalvontaviraston suostumusta, ja eläkelaitosten tulisi täyttää laeissa säädetty vaatimukset toimenpiteen jälkeen, kuten nykyisissäkin luovutustilanteissa.

Vakuutuskannan, vakuutustoiminnan tai vastuun luovuttamista koskevat ehdotukset perustuvat lakisääteisen työeläkejärjestelmän kilpailutyöryhmän sosiaali- ja terveysministeriölle 15 päivänä helmikuuta 2002 luovutamaan mietintöön sekä kyseisen työryhmän asettaman jatkotyöryhmän 22 päivänä tammikuuta 2002 laatimaan rahastonsiirron jatkotyöryhmän loppuraporttiin.

Lisäksi mainittuihin lakeihin ehdotetaan eräitä voimassa olevien säännösten täsmennyksiä ja tarkistamisia, ottaen huomioon oikeuskäytännössä jo tapahtuneet muutokset ja viranomaisten välinen toimivaltajako. Esitykseen sisältyy myös eräitä lisäeläkeoikeuksia koskevasta Euroopan unionin neuvoston direktiivistä johtuvia säännösehdotuksia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila.....	4
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	6
2.1. Vakuutuskannan luovutusta koskevat ehdotukset	6
2.2. Etuuksien maksaminen Euroopan talousalueen valtioon ja etuuksista tiedottaminen.....	8
2.3. Esitykseen sisältyvä säännösten täsmentäminen ja tarkistaminen	8
3. Esityksen vaikutukset	8
4. Asian valmistelu	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
1. Lakiehdotusten perustelut	9
1.1. Työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki.....	9
10 luku Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen	11
10 a luku Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen eläkesäätiölle tai eläkekassalle	11
1.2. Vakuutuskassalaki.....	15
12 luku Sulautuminen, vastuun siirtäminen ja vastaanottaminen sekä eläkekassan jakautuminen.....	16
1.3. Eläkesäätiölaki	18
11 luku. Koska luvussa säädettäisiin sulautumisen, jakautumisen ja vakuutus toiminnan luovuttamisen lisäksi myös vakuustustoiminnan vastaanottamisesta, ehdotetaan otsikkoon vastaavaa tarkennusta	19
2. Voimaantulo	20
3. Säättämisjärjestys	20
LAKIEHDOTUKSET	22
työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	22
vakuutuskassalain muuttamisesta.....	26
eläkesäätiölain muuttamisesta.....	30

LIITE	35
RINNAKKAISTEKSTIT	35
työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	35
vakuutuskassalain muuttamisesta.....	42
eläkesäätiölain muuttamisesta.....	50

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuskannan, vakuutustoiminnan tai vastuun luovuttaminen

Lakisääteisessä työeläkejärjestelmässä kukin työeläkelaitos vastaa työntekijäin eläkelain (395/1061; TEL) mukaan määritellyistä eläkkeiden osista. Eläkkeistä johtuvien vastuiden katteena on oltava riittävästi varallisuutta. Kullakin työeläkelaitoksella tulee lisäksi olla sijoitustoiminnan heilahteluja varten toimintapääomaa, jonka vähimmäismäärä määräytyy mainittuja eläkelaitoksia koskevissa erityislaeissa ja näiden perusteella annetuissa alemman asteisissa säädöksissä. Erityislaeissa on myös säännökset siitä, milloin työeläkevakuutusyhtiön vakuutuskanta, eläkesäätiön vakuutustoiminta tai eläkekassan vastuu tai osa näistä on pakko siirtää toiseen työeläkelaitokseen samoin kuin säännökset näiden eläkelaitosten välisten vapaaehtoisten luovutusten edellytyksistä. Pakollinen luovutus tulee pääsääntöisesti kysymykseen silloin kun riittävät taloudelliset tai muut toimintaan liittyvät perusedellytykset eivät enää täyty. Tällöin eläkelaitos on usein myös purettava. Muutoin vakuutuskannan, vakuutustoiminnan ja vastuun luovutus tapahtuu eläkelaitosten välisin vapaaehtoisin sopimuksin.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997; TVYL) 29 §:n mukaan työeläkevakuutusyhtiö voi luovuttaa TEL:n mukaisen vakuutuskantansa tai osan siitä ainoastaan toiselle työeläkevakuutusyhtiölle. Tällöin siirtyvän vakuutuskannan mukana siirtyy myös vakuutuskantaa vastaava osuus toimintapääomasta. Vakuutuskannan tai sen osan luovutus toiminnassa olevaan tai uuteen eläkesäätiöön tai eläkekassaan ei ole mahdollinen. Toisaalta työeläkevakuutusyhtiöstä vakuutuksensa ottanut työnantaja voi irtisanoa

vakuutussuhteensa ja siirtyä toisen eläkelaitoksen vakuutuksenottajaksi. Tällöin vakuutussuhteen aikana kertynyt vastuovelka ja sitä kattava omaisuus ja sijoitusomaisuutta puskuroiva toimintapääoma jäävät työeläkevakuutusyhtiöön.

Vakuutuskassalain (1164/1992; VKL) 132 §:n mukaan eläkekassa voi siirtää TEL:n mukaisen vastuunsa ja sitä vastaavat varat ainoastaan toiseen eläkekassaan tai työeläkevakuutusyhtiöön, jolloin myös tavoitevyöhykkeen alarajaa vastaava toimintapääoma (vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä) siirtyy vastaanottavaan eläkelaitokseen. Sinänsä osakkaan (työnantaja) poistuminen eläkekassasta ei, kuten ei työeläkevakuutusyhtiöilläkään edellytä vastuunsiirtoa.

Eläkesäätiölain (1774/1995; ESL) 100 §:n mukaan eläkesäätiö voi luovuttaa TEL:n mukaisen vakuutustoimintansa tai osan siitä toiselle eläkesäätiölle, työeläkevakuutusyhtiölle tai eläkekassalle. Tällöin siirrettävää vakuutustoimintaa vastaavat varat ja tavoitevyöhykkeen alarajaa vastaava toimintapääoma siirtyvät vastaanottavalle eläkelaitokselle. ESL:n 125 §:ssä on vastaava säännös useamman työnantajan yhteiseläkesäätiön osalta. Jos työnantaja eroaa tai erotetaan yhteiseläkesäätiöstä on kyseisen työnantajan eläkevastuu, sen katteena olevat varat ja sen tavoitevyöhykkeen alarajaa vastaava toimintapääoma luovutettava toiselle eläkesäätiölle, eläkekassalle tai työeläkevakuutusyhtiölle.

Kuvattua luovutustoimien epäsymmetriaa selittää osaltaan mainituille eläkelaitostyypeille aikaisemmin asetetut erilaiset turvaavausvaatimukset. Nykyisin vakavaraisuusvaatimukset ovat kuitenkin pitkälti yhdenmukaiset riippumatta eläkelaitostyyppistä.

Vakuutuskannan, vakuutustoiminnan ja vastuun luovutuksiin, jäljempänä kannansiirto, liittyy myös määrämuotoinen päätöksentekomenettely ja kuulusmenettely sekä hakemusmenettely Vakuutusvalvontavirastossa.

Lisäeläkeoikeusdirektiivi

Yhteisön alueella liikkuvien palkattujen työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksien suojaamisesta annetun neuvoston direktiivin 98/49/EY, jäljempänä lisäeläkeoikeusdirektiivi, tavoitteena on turvata lisäeläkkeenä järjestetyt vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkeoikeudet unionin alueella maasta toiseen muuttaville työntekijöille ja heidän perheenjäsenilleen sekä heidän etuuksiensa maksaminen jäsenvaltiosta toiseen. Lisäeläkeoikeusdirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenvaltioiden tuli saattaa direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset päätökset voimaan viimeistään 36 kuukauden kuluttua direktiivin voimaantulosta, tai jäsenmaiden oli huolehdittava kyseiseen päivämäärään mennessä siitä, että työmarkkinaosapuolet ottavat vaadittavat toimenpiteet käyttöön sopimusteitse. Jäsenvaltioiden tuli toimittaa direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä kansalliset säännökset komissiolle viimeistään 25 päivänä tammikuuta 2002.

Lisäeläkejärjestelmällä tarkoitetaan direktiivissä mitä tahansa ammatillista eläkejärjestelmää tai kollektiivisiin sopimuksiin perustuvaa järjestelmää, jotka täydentävät tai korvaavat lakisääteisen sosiaaliturvan mukaisesti myönnettäviä etuuksia. Suomessa direktiivin mukaisia kollektiivisia, täydentäviä lisäeläkejärjestelyjä on eläkesäätiöissä, eläkekassoissa ja henkivakuutusyhtiöiden ryhmävakuutuksissa sekä työnantajan omatoimisesti hoitamissa eläkejärjestelyissä (eläkesäännöt).

Lisäeläkeoikeusdirektiivissä säädetään toiseen jäsenvaltioon lähetetyn työntekijän yhdenvertaisesta kohtelusta eläkeoikeuksien säilymisen osalta, eli vapaakirjaoikeuksista (artikla 4), maksuista rajojen yli (artikla 5), lähetettyjen työntekijöiden suorittamista ja heidän puolestaan suoritettavista maksuista lisäeläkejärjestelmiin (artikla 6), tiedottamisesta järjestelmään kuuluville henkilöille (artikla 7) ja vahingonkorvausmenettelystä (artikla 9). Suomi on tehnyt komissiolle edellä mainitun yhteisöainsäädäntöä koskevan täytäntöönpanoilmoituksen 21 päivänä tammikuuta 2002.

Lisäeläkejärjestelmät ovat Suomessa, toisin kuin useissa muissa jäsenmaissa, vapaaehtoi-

sia, ja lisäetujen kertyminen ja voimassaolo perustuu kulloiseenkin työsopimussuhteeseen. Siten eläkekassan ja eläkesäätiön vakuutettuina voi olla myös ulkomaille lähetetty työntekijä, vaikka tästä ei ole nimenomaisesti säädetty laissa. Tästä seuraa myös se, että tällaisen työntekijän ollessa lähetettynä toiseen jäsenmaahan, työnantaja ja eläkekassassa mahdollisesti myös työntekijä maksavat vakuutusmaksuja. Toisaalta toisesta jäsenmaasta Suomeen lähetettyä työntekijää ja hänen toisessa jäsenmaassa olevaa työnantajaansa ei voida pakottaa maksamaan vakuutusmaksuja, koska eläkekassaan tai eläkesäätiöön kuuluminen on vapaaehtoista. Vastavasti henkivakuutusyhtiöiden myöntämät ryhmävakuutukset ovat vapaaehtoisia sopimuksia. Suomessa lähetettyinä työntekijöinä olevat henkilöt eivät siten ole velvollisia liittymään suomalaisiin ryhmävakuutuksiin. Työsuhteen ja vakuutuksen päättyessä kertyneestä etuudesta voidaan muodostaa eläkekassassa ja henkivakuutusyhtiössä vapaakirja. Eläkesäätiön osalta vapaakirjasta määrätään eläkesäätiön säännöissä.

Vaikka direktiiviä ei eräiltä osin voida soveltaa suomalaisiin lisäeläkejärjestelmiin, esityksessä ehdotetaan kuitenkin otettavaksi lakiin joitakin direktiivin edellyttämiä selventäviä säännöksiä koskien jäsenmaiden välisiä maksuja ja etuuksista tiedottamista.

Säännösten täsmentäminen ja tarkistaminen

Nykyiseen TVYL:iin sisältyy säännöksiä, jotka eivät ole ilmaisultaan riittävän täsmällisiä. Toisaalta säännöksissä ilmaistu viranomaisen oikeus antaa tarkempia oikeussäännöksiä ei kaikilta osin vastaa Vakuutusvalvontaviraston ja sosiaali- ja terveysministeriön välistä toimivaltajakoa. Siten muun muassa eräät sijoitustoiminnan järjestämisestä antavat valvonnalliset oikeussäännöt annetaan nykyisin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksina, vaikka tällaisista teknisistä asioista päättäminen kuuluisi Vakuutusvalvontavirastolle.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Vakuutuskannan luovutusta koskevat ehdotukset

Kannansiirtomahdollisuuksien laajentaminen

Hajautetun työeläkejärjestelmän kannalta on tärkeää, että järjestelmässä toimii riittävästi eläkelaitoksia. Tällöin eläkelaitosten välinen kilpailu erityisesti sijoitustoiminasta saatavilla tuotoilla ja asiakaspalveluilla muodostuu todelliseksi.

Puuttuvat kannansiirtomahdollisuudet, menettelyn monimutkaisuus ja raskaus saattavat vähentää joissakin tilanteissa halukkuutta eläketurvan hoitajan vaihtamiseen. Tämä on omiaan edistämään työeläkevakuutustoiminnan ja sen riskien keskittymistä yhä harvempiin eläkelaitoksiin.

Työeläkejärjestelmän riittävän hajauttamisen varmistamiseksi ja edistämiseksi sekä tätä kautta kilpailullisten tekijöiden tehostamiseksi lakisääteisen työeläkejärjestelmän kilpailutyöryhmä on raportissaan: sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen työryhmämuistioita, 2001:35, ehdottanut, että lakiin otettaisiin säännökset, joilla mahdollistettaisiin vakuutusasiakkaan, eli työnantajan siirtyminen eläkelaitoksesta toiseen mahdollisimman yhdenmukaisin periaattein. Mainittuja ehdotuksia täydentää erillistyöryhmässä kehitetty yksityiskohtaisempi malli vakuutuskannan luovutustilanteissa (rahastosiirron jatkotyöryhmän loppuraportti, yhteenveto 22.1.2002).

Mainituissa työryhmien selvityksissä ehdotetaan, että kannansiirtomahdollisuuksia laajennetaan paitsi siten, että kokonaan uuden eläkesäätiön tai eläkekassan perustaminen helpottuisi luovuttamalla TEL:n mukaista vakuutuskantaa työeläkevakuutusyhtiöstä tai eläkekassasta, myös siten että mainittua vakuutuskantaa voidaan luovuttaa työeläkevakuutusyhtiöstä jo toiminnassa olevaan eläkesäätiöön tai eläkekassaan ja eläkekassasta eläkesäätiöön.

Mainitut ehdotukset edellyttävät eri eläkelaitoksia koskevan lainsäädännön muuttamista vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta koskevissa säännöksissä.

Jotta mahdollisimman yhdenmukaiset peri-

aatteet toteutuisivat eläkelaitosten välillä, myös olemassa olevia säännöksiä on jouduttu tarkistamaan vastuun tai vakuutustoiminnan siirtämisen osalta eläkekassasta tai eläkesäätiöstä työeläkevakuutusyhtiöön.

Vakuutuskannan luovuttamisen yleiset edellytykset perustettaessa uutta eläkesäätiötä tai eläkekassaa

Koska esityksessä olisi kysymys TEL:n mukaisen vakuutuskannan vapaaehtoisten luovuttamismahdollisuuksien laajentamisesta, luovutukset tapahtuisivat sopimusperusteisesti. Samoin edellytettäisiin Vakuutusvalvontaviraston hyväksymistä kannan luovuttamiselle kuten nykyisinkin. Vakuutusvalvontaviraston tulisi kannan luovuttamisesta koskevan hakemuksen yhteydessä varmistaa, ettei luovuttaminen vaaranna vakuutustoiminnan tervettä kehitystä.

Uudessa vakuutuskannan luovuttamista koskevassa järjestelmässä vakuutuskannan luovuttaminen uuteen perustettavaan eläkesäätiöön tai eläkekassaan muodostuisi pääsäännöksi. Tällöin luovuttamisen edellytyksenä olisi kuitenkin, että myös muut voimassa olevien säännösten mukaiset edellytykset uuden eläkesäätiön tai eläkekassan perustamiselle täytyisivät. Tämä koskisi muun muassa toimintapiiriin kuuluvien vakuutettujen tai jäsenten vähimmäismäärää ja työnantajan toiminnallista yhteyttä asianomaiseen toimintapiiriin. Pääsääntönä olisi, että yhdestä työeläkelaitoksesta siirtyisi yksi työnantaja, jolla on vähintään 300 työntekijää. Lisäksi yhdestä työeläkelaitoksesta voisi siirtyä myös useita työnantajia, joilla kuitenkin yhteensä olisi vähintään 300 työntekijää. Eläkesäätiöstä tehtäviä kannan luovuttamisia ei kuitenkaan työnantajan koko rajoittaisi kuten ei nykyisinkään. Vastaavasti luovuttaminen eläkesäätiöön edellyttäisi, kysymyksen ollessa ESL:n 115 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yhteiseläkesäätiön työnantajista, että jokaisella työnantajalla tulisi olla vähintään 50 työntekijää. Luovuttaminen eläkekassaan edellyttäisi, että kysymyksessä olisivat työnantajat, jotka muodostaisivat VKL:n 4 §:ssä tarkoitettua toimintapiiriä.

Edellytyksenä olisi myös, että saman vakuutuskannan edellisestä luovuttamisesta oli-

si kulunut vähintään viisi vuotta. Edellytystä ei sovellettaisi ennen ehdotettujen säännösten voimaantuloa tapahtuneisiin vakuutuskannan luovuttamisiin eikä, kuten edellä on mainittu, vakuutuskannan pakollisiin luovuttamisiin.

Siirtyvät vastuut

TEL:n mukaisen vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyisivät työnantajan voimassa olevan vakuutuksen henkilötasolla määritetyt vastuut sisältäen tuntemattomien varaukset työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeitä varten sekä tasausvastuu. Kaikki siirtyviin vastuisiin liittyvät eläkkeet ja niiden hoitovelvoite siirtyisivät luonnollisesti myös. Osittamatonta lisävakuutusvastuuta siirrettäisiin kuitenkin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty määrä.

Luovutettavaan vakuutuskantaan liittyväksi katsotaan myös kyseisen työnantajan jatkuvaa vakuutusta välittömästi edeltäneet saman työnantajan teknisestä syystä työeläkevakuutusyhtiössä päätetyt vakuutukset. Samoin luovutettavaan vakuutuskantaan kuuluu työnantajaan sulautuneen toisen työnantajan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa työeläkelaitoksessa ja joka on päätetty työnantajan sulautumisen vuoksi.

Luovuttamisessa ei sen sijaan siirtyisi eläkelaitoksen tasoitusvastuuta eikä ositettua lisävakuutusvastuuta.

Siirtyvä omaisuus

Siirtyvää vastuuta vastaava omaisuus arvostettaisiin käypään arvoon. Ensisijaisesti siirtyisi työnantajaan sidoksissa oleva omaisuus. Muu osuus siirtyvästä varallisuudesta siirtyisi käteisenä rahana, jos muuta ei sovitaisi.

Vakuutuskannan luovuttaminen tulisi tapahtua myös siten, että sekä luovuttavassa että vastaanottavassa eläkelaitoksessa vastuuvelan katetta koskevat vaatimukset täyttyvät kaikissa tapauksissa luovutuksen jälkeen.

Siirtyvä toimintapääoma

Toimintapääomaa siirrettäisiin osittamatomana lisävakuutusvastuuna vakuutuskannan luovuttamisen yhteydessä määrä, joka

mahdollistaisi vastaanottavassa eläkelaitoksessa sellaisen sijoitusjakautuman, jolla riittävällä todennäköisyydellä ja riittävällä turvaavuudella voidaan odottaa pitemmällä aikavälillä saavutettavan TEL:n nojalla vahvistettavan laskuperustekorona mukainen tuotto. Sosiaali- ja terveysministeriö oikeutettaisiin antamaan asetuksellaan tähän liittyvän kiinteän toimintapääomaprocentin, jonka mukaan siirtyvä toimintapääoma laskettaisiin. Ministeriö antaisi mainitun prosenttien kahden vuoden välein.

Koska kannan luovuttaminen olisi sopimukseen perustuvaa, sopijapuolet voisivat sopia vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä myös siitä, että tällöin siirrettäisiin sellaista omaisuutta, joka edellyttäisi ministeriön vahvistamaa prosenttimäärää enemmän toimintapääomaa. Tällöin työnantaja, jonka vakuutuskannan luovuttamisesta olisi kyse, joutuisi täydentämään toimintapääoman siirtyvän omaisuuden edellyttämälle tavoitevyöhykkeen alarajalle.

Vastaavasti, jos ministeriön asetuksen mukaan määrätyn toimintapääoman määrä muodostuisi suuremmaksi kuin luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus luovuttavan eläkelaitoksen toimintapääomasta, eläkelaitos luovuttaisi siirtyvää vakuutuskantaa vastaavan osuuden eläkelaitoksen toimintapääomasta, ja se työnantaja, jonka vakuutuskanta siirrettäisiin joutuisi täydentämään toimintapääoman ministeriön vahvistamaa määrää vastaavaksi.

Hakemus- ja kuulutusmenettely

Esityksessä ehdotetaan kannansiirtomahdollisuuksien laajentamisen lisäksi eräitä kevennyksiä verrattuna nykyiseen hakemusmenettelyyn. Nämä liittyisivät pääasiassa TEL:n mukaisen vakuutuskannan luovuttamista koskevaan päätöksenteko- ja kuulutusmenettelyyn.

Vakuutuskannan luovuttamisesta tehtäväksi kuulutusmenettelyksi riittäisivät kuulutukset Virallisessa lehdessä. Lisäksi luovuttamisesta ilmoitettaisiin siirtyvän työnantajan ilmoitustaululla. Eläkkeensaajille tieto maksajan (eläkelaitoksen) vaihtumisesta ilmoitettaisiin kirjeitse. Vakuutusvalvontavirasto määräisi ajan, jonka kuluessa muistutukset

aiottua vakuutuskannan siirtoa vastaan olisi esitettävä sekä antaisi tarkemmat määräykset ja ohjeet hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

Jotta Vakuutusvalvontavirasto voisi hyväksyä aiotun vakuutuskannan luovuttamisen, toimenpide ei saisi loukata vakuutuksen käsitteitä etuja eikä vaarantaa vakuutustoiminnan tervettä kehitystä.

Kevennetty päätöksentekomenettely

Esityksessä ehdotetaan, että eläkelaitoksen hallitus päättäisi pääsääntöisesti TEL:n mukaisen vakuutuskannan luovuttamisesta. Työeläkevakuutusyhtiön päätöksenteko tapahtuisi kuitenkin, kuten nykyisinkin, yhtiökokouksessa, jos yksittäisessä vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyisi enemmän kuin 10 prosenttia yhtiön vastuvelasta. Vastaava säännös otettaisiin myös vakuutuskassojen osalta lakiin.

Luovutettaessa TEL:n mukaista vakuutuskantaa eläkelaitoksesta toiseen työnantajan siirtyvää toimintapääomaa koskevat täydentämisveloitteet vastaanottavassa eläkelaitoksessa takaisivat sen, ettei eläkelaitoksen muiden työnantajien asema heikenny.

Hallintokulut

Nykyisin omaisuuden siirtoihin ja muihin luovutustoimenpiteisiin liittyvistä kuluista vastaavat luovutussopimuksen osapuolet, eli luovuttava ja vastaanottava eläkelaitos, sopimuksensa mukaan. Koska ehdotetussa uudessa vakuutuskannan luovutusjärjestelmässä aloitteen tekijä olisi luovuttavan eläkelaitoksen työnantaja, siirtyvä työnantaja (aiheuttamisperiaatteen nojalla) vastaisi luovuttavalle eläkelaitokselle aiheutuneista kohtuullisista hallinnollisista kustannuksista. Kulukorvaus voitaisiin määritellä esimerkiksi siirtyvien vakuutettujen ja eläkeläisten lukumäärän perusteella.

2.2. Etuuksien maksaminen Euroopan talousalueen valtioon ja etuuksista tiedottaminen

Koska Suomen voimassa olevassa ESL:ssa ja VKL:ssa ei ole ilmaistu täsmällisin sään-

nöksin eräitä lisäoikeusdirektiivin edellyttämiä vaatimuksia koskien etuuksien maksamista toiseen jäsenmaahan ja etuuksista tiedottamista, esityksessä ehdotetaan joitakin tähän liittyviä tarkennuksia ja täydennyksiä. Muutokset tarkoittaisivat jo käytännössä omaksuttujen menettelytapojen vahvistamista lainsäädäntötasolla.

2.3. Esitykseen sisältyvä säännösten täsmentäminen ja tarkistaminen

Esityksessä ehdotetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain täsmentämistä työeläkevakuutusyhtiön osakkuutta, päätöksentekomenettelyä sekä sijoitustoimintaa täydentävien palvelujen osalta.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi tarkistettavaksi eräitä valvontaviranomaisen valtuuksia antaa tarkempia oikeussääntöjä ehdotetuista asiakohdista samalla, kun valtuudet muutettaisiin vastaamaan paremmin viranomaisten toimivaltaa.

3. Esityksen vaikutukset

Vakuutuskannan luovutusta koskevat ehdotukset

Ehdotetut muutokset ovat osa työeläkelaitosten kilpailuolosuhteiden kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Ehdotetut vakuutuskannan luovutusta koskevat säännökset perustuvat ajatukselle, että pääsääntöisenä aloitteen tekijänä vakuutuskannan luovutukselle olisi eläkelaitoksessa työntekijänsä vakuuttanut työnantaja, vaikkakin vakuutuskannan luovutusta koskeva sopimus solmitaan luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen kesken. Tästä syystä näissä tapauksissa myös työnantaja maksaisi vakuutuskannan luovuttamisesta johtuvat kohtuulliset hallintokustannukset.

Esityksessä luovutettavaan toimintapääomaan liittyvät suojasäännökset varmistaisivat sen, ettei luovuttavaan eläkelaitokseen jäävien työnantajien ja vakuutettujen asemaa heikennetä eikä siirtyvä työnantaja voisi saada epäoikeutettua etua muiden vakuutettujen tai vakuutettujen kustannuksella.

Esityksen pääasiallisten tavoitteiden saavuttaminen, toisin sanoen eläkelaitoskentän

säilyttäminen riittävän hajautettuna, eläkelaitoskentässä toimijoiden lisääminen ja tätä kautta riskikeskittymien vähentäminen, riippuu paljolti työnantajien halukkuudesta vaihtaa tulevaisuudessa eläkelaitosta. Tästä syystä esitettyjen muutosten taloudellisia vaikutuksia on vaikea ennakoida etukäteen.

Esitykseen sisältyy eräitä muutosehdotuksia, joilla tähdätään päätöksenteon ja luovutusprosessin keventämiseen. Myös tästä johtuvia kustannusten säästöjä on tässä vaiheessa vaikea ennakoida.

Muut ehdotukset

Lisäeläkeoikeusdirektiivin edellyttämät muutokset ESL:iin ja VKL:iin vahvistavat lähinnä jo käytännössä omaksutun menettelyn eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa. Muilla ehdotetuilla muutoksilla on myös lähinnä jo omaksuttuja käytäntöjä vahvistava tai muutoin täsmentävä merkitys voimassa olevaan lainsäädäntöön. Näin ollen näillä muutoksilla ei voida arvioida olevan merkittäviä taloudellista vaikutusta.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu lakisäateisen työeläkejärjestelmän kilpailutyöryhmän muistioon, sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistioita 2001:35 sekä kyseisen työryhmän asettaman jatkotyöryhmän 22 päivänä tammikuuta 2002 luovuttamaan rahastonsiirron jatkotyöryhmän loppuraporttiin. Työryhmään ovat kuuluneet sosiaali- ja terveysministeriön edustajien lisäksi edustajat valtiovarainministeriöstä, kilpailuvirastosta, Vakuutusvalvontavirastosta, Työeläkevakuuttajat TELA:sta, eläketurvakeskuksesta, Teollisuuden ja Työnantajien Keskusliitosta, Palvelutyönantajista, AKAVA ry:stä, Suomen Ammattiliittojen Keskusliitto SAK:sta, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:stä ja Suomen Yrittäjästä. Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä.

Mainitut tahot kannattavat pääosin ehdotuksia, joskin joidenkin mielestä ehdotukset eivät ole eläkelaitosten välisen symmetrian kannalta täysin riittäviä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki

6 a §. *Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaat.* VYL 3 luvun 1 §:n 4 momentin nojalla vakuutusyhtiön osakkuutta voidaan laajentaa Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella siten, että muutkin kuin vakuutusyhtiön osakkaat ja takuupääoman omistajat ovat yhtiön osakkaita. Säännöksen nojalla nykyisin kaikkien keskinäisten työeläkevakuutusyhtiöiden yhtiöjärjestyksiä on muutettu siten, että yhtiöiden osakkaita ovat, vakuutusyhtiöiden ja takuuosuuksien omistajien lisäksi myös TEL- vakuutuksen piiriin kuuluvat vakuutetut. Vakuutettujen osakkuus on toteutettu siten, että vakuutetut ovat voimassaolevien yhtiöjärjestysten mukaan työeläkevakuutus-

yhtiöiden osakkaita vakuutus- tai vakuutusyhtiöiden osakkaiksi yhdessä ja voivat valita keskuudestaan edustajan osallistumaan keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokoukseen.

Koska vakuutettujen mahdollisuudesta olla keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaana ei ole säädetty lain tasolla, ehdotetaan lakiin otettavaksi tätä koskeva uusi 6 a §. Säännöksen mukaan keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaita olisivat vakuutusyhtiöiden lisäksi takuuosuuksien omistajat ja vakuutetut, jos yhtiön yhtiöjärjestyksessä niin määrättäisiin. Siten säännös ei muuttaisi jo käytännössä toteutettua menettelyä.

7 §. *Omistajakontrolli.* Pykälässä säädetään erityisestä ilmoitusmenettelystä silloin, kun joku aikoo suoraan tai välillisesti hankkia tai luovuttaa työeläkevakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia sekä Vakuutusvalvontavi-

raston mahdollisuudesta kieltää tällainen aiottu toimenpide, jos omistuksen katsotaan vaarantavan työeläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Käytännössä osakkeiden tai takuusuusien hankinta kuitenkin tapahtuu välittömästi sen jälkeen, kun aikomuksesta on ilmoitettu Vakuutusvalvontavirastolle. Laista puuttuu kuitenkin säännökset siitä, voidaanko sinä aikana, jolloin Vakuutusvalvontavirasto harkitsee hankinnan sallittavuutta, ryhtyä toimenpiteisiin jo toteutetun omistuksen perusteella. Tällaiseen tilanteeseen liittyvää toimenpidekieltoa vastaava säännös sisältyy muun muassa kilpailurajoituksista annetun lain (480/1992) 11 f §:n 1 momenttiin (303/1998).

Edellä esitetyn johdosta ehdotetaan pykälän 4 momenttiin vastaavaa täydennystä. Siten esimerkiksi osakkeiden ja takuusuusien hankinnan johdosta saadun äänivallan käyttö Vakuutusvalvontaviraston harkinnan aikana ei olisi mahdollista ilman viraston lupaa. Samalla momenttia on muutettu siten, että siitä käy suoraan ilmi toimivaltainen viranomainen.

10 §. *Hallituksen toiminnasta.* Pykälän 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat on valmisteltava hallituksessa, jonka jäsenille on varattava tilaisuus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta yhtiökokouksessa. Osakeyhtiölain (734/1978) 8 luvun 6 §:n 1 momentin nojalla hallituksen vastuulla on yhtiön hallinnon ja toiminnan asianmukainen järjestäminen. Hallitukselle kuuluvat periaatteessa kaikki ne tehtävät, joita lainsäädännössä tai mahdollisesti yhtiöjärjestyksessä ei ole määrätty yhtiön toisten elinten suoritettaviksi tai jotka niiden luonteen vuoksi eivät kuulu toisten elinten toimivallan piiriin. Osakeyhtiölain mukaan hallitus järjestää ja yleensä kutsuu koolle yhtiökokouksen ja vastaa yhdessä toimitusjohtajan kanssa kokouskutsusta ja muusta osakasinformaatiosta. Hallituksen jäsenten enemmistön on allekirjoitettava tilinpäätös. Siten jo yleisten yhtiöoikeudellisten säännösten nojalla yhtiökokouksessa käsiteltävien asioiden valmistelu on eräs työeläkevakuutusyhtiön hallituksen tehtävistä. Pykälän 1 momentin sanamuodon tulkinta voi lisäksi johtaa käsitykseen, että säännös velvoittaa hallituksen käsittelemään myös asioita, joi-

den suhteen se on esteellinen. Näiltä osin ehdotetaan, että pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin tarpeettomat ja epätäsmälliset säännökset. Kun mainitussa momentissa oleva säännös hallituksen jäsenten oikeudesta olla läsnä ja käyttää puheoikeutta yhtiökokouksessa ehdotetaan siirrettäväksi uudeksi 2 momentiksi nykyisen 2 momentin siirtyessä 1 momentiksi, ehdotetaan, että nykyinen 1 momentti poistettaisiin kokonaisuudessaan tarpeettomana. Samalla pykälän nykyisen 2 momentin ilmaisua ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siitä kävisi selkeästi ilmi se, että hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jota 2/3 läsnä olevista jäsenistä on kannattanut. Samalla momentti siirtyisi 1 momentiksi.

27 §. *Sijoituspäätösten valmistelu ja tekeminen.* Pykälässä säädetään työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan itsenäisyyden vaatimuksista sekä yhtiön omaa sijoitustoimintaa täydentävistä ulkopuolelta hankittavista palveluista. Ulkopuolelta hankittavien palvelujen edellytyksenä laissa on, etteivät tällaiset palvelut saa vaarantaa työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan itsenäisyyttä. Kysymyksessä on asianhoidon järjestämisestä yhtiössä liittyvästä valvonnallisesta asiasta. Pykälän 5 momentin nojalla sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset pykälän soveltamisesta.

Koska nykyisin Vakuutusvalvontaviraston toimivaltaan kuuluu antaa tarkempia oikeussääntöjä valvonnallisten asioiden teknisestä järjestämisestä vakuutuslaitoksissa, ehdotetaan, että pykälän 5 momenttia muutetaan vastaamaan paremmin Vakuutusvalvontaviraston ja sosiaali- ja terveysministeriön toimivaltajakoa. Tämän mukaisesti ehdotetaan, että Vakuutusvalvontavirasto antaisi määräykset pykälässä tarkoitetuista yhtiön omaa sijoitustoimintaa täydentävistä varojenhoitopalveluista, sijoitustoiminnan asiantuntijapalveluista, aputoiminnoista tai näihin rinnastettavista muista palveluista. Määräykset olisivat luonteeltaan teknisiä.

10 luku **Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen**

Luvun otsikko. Nykyisin työeläkevakuutusyhtiö voi luovuttaa vakuutuskantaansa ainoastaan toiselle työeläkevakuutusyhtiölle. Tätä luovuttamista koskevat säännökset sisältyvät 10 lukuun. Koska uudessa 10 a luvussa säädettäisiin työeläkevakuutusyhtiön vakuutuskannan luovuttamisesta eläkesäätiölle tai eläkekassalle, nykyiseen 10 lukuun tehtäisiin tätä vastaavat täsmennykset. Lukuun jäisi siten edelleen säädettäväksi ainoastaan ne tilanteet, joissa vakuutuskantaa luovutetaan toiselle työeläkevakuutusyhtiölle.

29 §. *Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen.* Pykälän otsikkoon on tehty vastaava täsmennys kuin 10 luvun otsikkoon. Samalla pykälän 1 momenttia on muutettu siten, että siitä ilmenee suoraan toimivaltainen viranomaisen.

10 a luku **Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen eläkesäätiölle tai eläkekassalle**

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 a luku, jossa säädettäisiin TEL:n mukaisen työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisesta eläkesäätiölle tai eläkekassalle. Säännökset perustuisivat edellä mainittuihin lakisääteisen työeläkejärjestelmän kilpailutyöryhmän ehdotuksiin ja jatkotyöryhmän loppuraporttiin.

29 a §. *Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin uudella tavoin määritellyn TEL:n mukaisen vakuutuskannan yleisistä luovuttamisen edellytyksistä joko eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa tarkoitetulle, perustettavalle tai jo toiminnassa olevalle eläkesäätiölle tai eläkekassalle. Luovutettava vakuutuskanta määriteltäisiin työnantajakohtaisesti.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä tilanteesta, että työeläkevakuutusyhtiöstä luovutettaisiin yhtiössä olevan yhden työnanta-

jan TEL:n mukainen vakuutuskanta joko perustettavaan eläkesäätiöön tai perustettavaan eläkekassaan. Lähtökohtana olisi siten uuden eläkelaitoksen perustaminen eläkesäätiön tai eläkekassan muodossa, jolloin vakuutuskannan luovutusmahdollisuus olisi myös rajattu koskemaan ainoastaan sellaisia työnantajia, jotka voisivat perustaa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa tarkoitetun eläkesäätiön tai eläkekassan.

Pykälän 2 momentin mukaan työnantaja-kohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen olisi mahdollinen myös jo toiminnassa olevaan eläkesäätiöön tai eläkekassaan, koska käytännössä perustamalla vain ”välivaiheen eläkesäätiön tai eläkekassan”, josta vakuutuskanta luovutettaisiin edelleen toiminnassa olevaan eläkesäätiöön tai eläkekassaan, päättäisiin kuitenkin samaan lopputulokseen. Tällöin menettely muodostuisi vain monimutkaisemmaksi ja enemmän aikaa ja kustannuksia vaativaksi.

Koska vakuutuskannan luovutustilanteet olisivat rajattu ainoastaan sellaisiin tapauksiin, joissa työnantajat voisivat perustaa uuden eläkesäätiön tai eläkekassan, pykälän 3 momentin mukaan työnantajakohtaisen luovuttamisen edellytyksenä olisi, että luovutettavaan vakuutuskantaan sisältyvissä TEL:n mukaisissa vakuutuksissa olisi vakuutettuna yhteensä vähintään 300 vakuutettua työntekijää. Säännös edellyttäisi, että mainitun ehdon tulisi täyttyä jo vakuutuskannan luovutushetkellä. Siten työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa säännös ei mahdollistaisi vastaavaa siirtymäaikaa edellytyksen täyttymiselle kuin esimerkiksi eläkesäätiötä muutoin perustettaessa.

Pykälän 4 momentissa määriteltäisiin luovutettavaan vakuutuskantaan kuuluvat vakuutukset.

Ehdotuksen mukaan luovutettavaan vakuutuskantaan luettaisiin kuuluvaksi voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman työnantajan teknisestä syystä työeläkevakuutusyhtiössä päätetyt vakuutukset. Lisäksi luovutettavaan vakuutuskantaan kuuluvaksi luettaisiin myös työntajaan sulautuneen toisen työnantajan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa työeläkevakuutusyhtiössä ja joka on päätetty työntajan sulautumisen vuoksi. Teknisellä syyllä tar-

koitetaan vakuutuksenottajan tai työeläkevakuutusyhtiön aloitteesta vakuutuksen käytännön hoidon helpottamiseksi tehtyä vakuutuksen päättämistä ja uuden vakuutuksen tai uusien vakuutusten aloittamista, esimerkiksi henkilöpiiriin toteuttamista työnantajan eläkevakuutuskustannusten seurannan helpottamiseksi.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin edellytyksistä, joiden tulisi täytyä siinä tapauksessa, että työeläkevakuutusyhtiöstä luovutettaisiin useampien työnantajien työnantajakohtaiset vakuutuskannat. Pykälän mukaan työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen olisi mahdollista myös sellaisen työnantajaryhmän osalta, jolla on yhteensä 300 työntekijää ja joka täyttää yhteiseläkesäätiön tai eläkekassan perustamis- ja toimintapiirivaatimukset. Tämän mukaisesti myös sellaisen työnantajan, joka on valinnut konserni- tai osuuskuntamuotoisen tai niitä vastaavan yhteisörakenteen, olisi mahdollista perustaa uusi yhteiseläkesäätiö tai eläkekassa. Vakuutuskannan luovuttaminen ei kuitenkaan olisi mahdollista yhteiseläkesäätiötapaussessa pelkän yhteisen omistajan ja toiminnallisen yhteyden perusteella, kuten muutoin on mahdollista eläkesäätiötä perustettaessa. Lisäksi työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa vaadittaisiin, että eläkesäätiöön siirtyisi kultakin siirtävältä työnantajalta vähintään 50 työntekijää. Mainittujen edellytysten tulisi toteutua yhdestä työeläkevakuutusyhtiöstä lähtevän työnantajaryhmän osalta. Samanaikainen vakuutuskannan luovuttaminen useammasta työeläkevakuutusyhtiöstä edellyttäisi, että ehdot täytyisivät jokaisen luovuttavan työeläkevakuutusyhtiön osalta erikseen.

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen tulisi perustua vakaaseen harkintaan. Tämän ja sekä vakuutuskannan luovutusten pitkäjänteisyyden varmistamiseksi pykälän 6 momenttiin on otettu säännös, jonka mukaan vakuutuskannan osan luovuttamiselle olisi ehtona se, ettei saman vakuutuskannan luovuttamista ole tapahtunut viiteen vuoteen.

29 b §. *Työeläkevakuutusyhtiön päätöksenteko työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa.* Koska työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa olisi kyse

TEL:n mukaisen vakuutuskannan luovuttamisesta, ei vakuutetuille ja eläkkeensaajille koidu toimenpiteestä vaaraa, koska TEL:n 12 §:n 4 momentin mukainen eläkelaitosten välinen yhteisvastuu turvaa TEL:n mukaiset edut konkurssitilanteissa. Toisaalta vakuutuksenottajalla on oikeus valita, missä eläkelaitoksessa hän työntekijänsä vakuuttaa. Yhtiöoikeudellisesti kysymys on kuitenkin sellaisista taloudellisista seikoista päättämisestä, joka kuuluu yhtiökokouksen päättävävaltaan. Yhtiön taloudellinen intressi kasvaa luonnollisesti luovutettavan vakuutuskannan suuruuden kasvaessa.

Jotta päätöksentekomenettely ei muodostuisi kohtuuttoman raskaaksi pieniä vakuutuskantoja luovutettaessa, ehdotetaan pykälän 1 momentissa, että vain sellaisissa vakuutuskannan luovuttamistapauksissa, joissa luovutettava vakuutuskanta käsittää yli 10 prosenttia yhtiön 14 §:n mukaisesta vastuuvelasta, noudatettaisiin edelleen nykyistä päätöksentekomenettelyä. Luovutettavan vakuutuskannan jäädessä enintään 10 prosenttiin mainitusta vastuuvelasta päätöksen tekisi siten työeläkevakuutusyhtiön hallitus.

Pykälän 2 momentissa olisi viittaus päätöksentekomenettelyyn luovutettavan vakuutuskannan ylittäessä 1 momentissa mainitun määrän. Päätöksentekomenettely vastaisi tässä tapauksessa sitä, mitä VYL:n 16 a luvun 8 §:n mukaan muutoin on voimassa vakuutuskannan luovutustilanteissa.

29 c §. *Vakuutusvalvontaviraston suostumus työnantajakohtaiseen vakuutuskannan luovuttamiseen.* Pykälässä säädettäisiin työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen edellytyksenä olevasta Vakuutusvalvontaviraston suostumuksesta ja luovuttamiseen liittyvästä kuulutus- ja muusta ilmoitusmenettelystä. Koska lakisääteiset eläke-edut ovat TEL:n yhteisvastuun perusteella aina turvatut eikä työnantajalla ole oikeutta vapautua vakuuttamasta työntekijöitään, VYL:ssä säädettyä vakuutusvelkojan intressiä irtisanoa vakuutuksensa ei TEL-järjestelmässä ole. Tästä syystä ehdotetaan, että hakemukseen liittyvä kuulutus- ja ilmoitusmenettely olisi kevyempi kuin vapaaehtoisen vakuutuksen vakuutuskannan luovutustilanteissa.

Pykälän 1 momentin mukaan luovuttavan

ja vastaanottavan eläkelaitoksen olisi neljän kuukauden kuluessa luovutusta koskevan sopimuksen tekemisestä haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus luovutussopimukseen. Säännös vastaa sisällöltään VYL:n 16 a luvun 9 §:n säännöstä vakuutuskannan luovuttamisesta, kuitenkin sillä eroavaisuudella, että työnantajakohteisessa vakuutuskannan luovutuksessa hakemuksen jättämisaika olisi pitempi. Toisaalta säännös vastaa eläkesäätiölain 102 §:ssä säädettyä hakemuksen jättöaikaa. Koska työnantajakohmainen luovuttaminen poikkeaa eräiltä osin tavallisesta vakuutuskannan luovuttamisesta muun muassa selvitettävien ja sovittavien asioiden suhteen, ehdotetaan että hakemuksen jättöaika olisi näitä toimenpiteitä varten riittävä. Tämän mukaisesti ehdotetaan jättöajaksi neljää kuukautta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hakemukseen liittyvästä kuulutusmenettelystä. Säännös vastaa asiasisällöltään VYL:n 16 a luvun 9 §:n 2 momentissa säädettyä menettelyä vakuutuskannan luovutuksessa kuitenkin siten kevennettynä, että kuulutus muistutusten tekemistä varten Virallisessa lehdessä riittäisi. Siten edellä mainitun VYL:n säännöksessä edellytetty ilmoitus yhtiön kotipaikan sanomalehdessä jäisi pois.

Pykälän 3 momentin mukaan Vakuutusvalvontaviraston olisi velvoitettava vastaanottava eläkelaitos viipymättä huolehtimaan siitä, että kuulutuksesta ilmoitetaan sen työnantajan ilmoitustaululla, jonka vakuutuskannan luovutuksesta on kysymys.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin niistä edellytyksistä, joiden täytyessä suostumus työnantajakohteisen vakuutuskannan luovutukseen olisi annettava. Vakuutusvalvontaviraston olisi annettava suostumuksensa, jos toimenpide ei loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja ja, jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Edellytykset vastaisivat henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden vakuutuskannan luovuttamiselle VYL:n 16 a luvun 9 §:n 4 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Toisaalta nykyisen TVYL 29 §:n 1 momentin mukaiset vaatimukset, jotka koskevat työeläkevakuutusyhtiöiden välisiä vakuutuskannan luovutuksia, ovat laajemmat. Viimeksi mainitun säännöksen mukaan luovutuksen tulee olla myös työ-

eläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua. Säännös on mahdollistanut eräissä tapauksissa Vakuutusvalvontaviraston tarkoituksenmukaisuusharkinnan. Sen mukaisesti virasto on voinut kieltää vakuutuskannan luovuttamisen esimerkiksi silloin, kun luovutus on vähentänyt alan kilpailua tai luovutus on toiminut yleensäkin hajautetun työeläkejärjestelmän periaatteita vastaan. Työnantajakohteisessa vakuutuskannan luovutuksessa on kysymys nimenomaan päinvastaisesta tavoitteesta, eli tavoitteena on luoda kilpailua helpottamalla aivan uuden eläkelaitoksen perustaminen. Myös siinä tapauksessa, että vakuutuskantaa luovutetaan jo toiminnassa olevaan eläkesäätiöön tai eläkekassaan, voidaan toimenpiteen katsoa lisäävän järjestelmän sisäistä kilpailua. Tästä syystä ehdotetaan, että mainittua edellytystä ei tarvittaisi luovutettaessa työnantajakohteista vakuutuskantaa. Luovutuksen edellytysten punninta perustuisi siten yksinomaan laillisuusharkintaan, ja Vakuutusvalvontaviraston päätöksestä voitaisiin valittaa normaalissa järjestyksessä korkeimpaan hallinto-oikeuteen VYL:n 16 a luvun 9 §:n 5 momentissa säädetyin tavoin.

Pykälän 5 momentin mukaan luovutuksesta olisi ilmoitettava myös luovutettavaan vakuutuskantaan kuuluville eläkkeen tai muun etuuden saajille viimeistään luovutuksen jälkeen tapahtuvan ensimmäisen etuuskien maksun yhteydessä. Eläkkeen tai muun etuuden saajalle tämä merkitsisi lähinnä tietoa eläkkeen tai muun etuuden maksajan vaihtumisesta.

Pykälän 6 momentin nojalla Vakuutusvalvontavirastolla olisi oikeus antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita pykälässä tarkoitettusta hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä. Nämä valvonnalliset oikeussäännöt, joiden tarkoituksena olisi luovutusedellytysten selvittäminen, olisivat luonteeltaan teknisiä, hakemuksen muotoon ja tarvittaviin selvityksiin liittyviä määräyksiä ja ohjeita.

29 d §. *Työnantajakohteisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirryvä vastuovelka.* Pykälässä säädettäisiin luovuttamisen kohteena olevan vakuutuskannan mukana siirryvistä vastuista. Ehdotuksen mukaan vastaanottavaan eläkelaitokseen siirrettäisiin 29 a §:n mukaan määräytyvään luovutettavaan

vakuutuskantaan kuuluvien vakuutusten osuus TVYL:n 14 §:n mukaisesta vastuuvastuusta, lukuun ottamatta tasoitusvastuuta ja ositettua lisävakuutusvastuuta. Siten siirtyvät vastuut käsittäisivät luovutettavaan vakuutuskantaan kuuluvat henkilötasolla laskettavat vastuut, mukaan lukien tuntemattomien työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeiden varaukset sekä tasausvastuun.

Luovutettavan vakuutuskannan osuus osittamattomasta lisävakuutusvastuusta määräytyisi siirtyvän toimintapääoman määrää koskevien säännösten mukaisesti, eli ehdotetun 29 e §:n mukaisesti.

Työeläkevakuutusyhtiö maksaisi kuitenkin ositettuun lisävakuutusvastuuseen kertyneet asiakashyvitykset siirtyvälle työnantajalle kulloistenkin voimassa olevien laskuperusteiden mukaisesti.

29 e §. *Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä toimintapääoma.* Jotta perustettava uusi eläkelaitos pystyisi toimimaan siten, että se täyttäisi työeläkelaitoksia koskevan lainsäädännön sille asettamat vaatimukset, sen vakavaraisuus, eli toimintapääoma tulee olla riittävä. Toisaalta luovuttavan eläkelaitoksen vakuutusnottajien ja vakuutettujen asema ei saa heikentyä luovutustoimenpiteen takia. Myöskään vakuutustoiminnan terve kehitys ei saisi vaarantua luovuttamisen johdosta.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että luovuttavasta työeläkevakuutusyhtiöstä siirrettäisiin toimintapääomana vähintään määrä, jolla mahdollistettaisiin vastaanottavassa eläkelaitoksessa sijoitusjakautuma, jolla riittäväällä todennäköisyydellä ja riittäväällä turvaavuudella voitaisiin odottaa pitkällä aikavälillä saavutettavan TEL:n 12 a §:ssä tarkoitettu laskuperustekorona mukainen tuotto.

Koska kysymyksessä olisi vakavaraisuuteen ja sijoitusmarkkinoihin liittyvä laskennallinen suure, pykälän 2 momentissa ehdotetaan että sosiaali- ja terveysministeriö antaisi asetuksellaan oikeussäännöt siitä, miten tällainen siirtyvä toimintapääoma tulisi laskea. Ministeriö vahvistaisi tätä tarkoitusta varten kiinteän prosenttiluvun, jonka mukainen osuus suhteessa vakavaraisuuslaskennassa käytettävään vastuuvastuun tulisi vähintään siirtyä. Asetus annettaisiin kahden vuoden välein. Vahvistettavan prosenttiosuuden

perusteena käytettäisiin eläkelaitosten vakavaraisuuslaskennassa käytettävää vastuuvastuuta, koska laskuperustekorona määrittäminen perustuu myös tähän vastuuvastuun. Käytännössä tämä vastuuvastuun on luovuttavalle vakuutuskannalle sama kuin siirtyvä vastuuvastuun ilman osittamatonta lisävakuutusvastuuta. Riittäväksi katsottava vakavaraisuus olisi tarkoitus määrittää viiden takautuvan vuoden laskuperustekorona keskiarvoa vastaavan tuoton saavuttamiseksi tarvittavan vakavaraisuuspääoman suuruiseksi.

Tehtyjen alustavien arvioiden mukaan prosenttimäärä voisi olla noin 13 prosenttia. Määrä riippuu kuitenkin laskuperustekorona ja vakavaraisuusvaatimusten määrittelystä ja sijoitusmarkkinoiden muutoksista.

Työeläkevakuutusyhtiö ei voi kuitenkaan luovuttaa toimintapääomaa enempää kuin yhtiön oma vakavaraisuus sallii heikentämättä yhtiön jäävien vakuutuksenottajien asemaa. Näin ollen luovuttava työeläkevakuutusyhtiö luovuttaisi vain luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavan osuuden toimintapääomastaan.

Laskettaessa luovutettavan vakuutuskannan osuutta työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomasta on yhtiön toimintapääoman tasoa määritettäessä otettava huomioon yhtiön vakavaraisuuslaskennassa vastuuvastuun rinnastettavat ja siitä vähennettävät erät.

29 f §. *Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä omaisuus.* Pykälässä säädettäisiin siirtyvän omaisuuden määrästä ja laadusta.

Pykälän 1 momentissa ilmaistun yleissäännöksen mukaan lähtökohtana olisi, että omaisuutta siirrettäisiin määrä, joka riittäisi kattamaan 29 d §:ssä tarkoitettua siirtyvän vastuun ja siihen sisältyvän siirtyvän toimintapääoman määrän. Sekä luovuttavan että vastaanottavan eläkelaitoksen vastuuvastuun katetta ja toimintapääomaa koskevien vaatimusten tulee täytyä myös vakuutuskannan luovuttamisen jälkeen.

Pykälän 2 momentin mukaan siirrettävä omaisuus arvostettaisiin käypään arvoon, kuten muissakin vakuutuskannan luovutuksissa, ja siirrettäviin varoihin luettaisiin ensi sijassa omaisuuserät, joiden voidaan katsoa liittyvän siirtyvien työnantajien toimintaan. Työnantajan toimintaan liittyviä omaisuuseriä ovat muun muassa työnantajan nostamat takaisin-

lainat ja sijoituslainat sekä eläkelaitoksen omistamat kiinteistöt, jotka on rakennettu siirtyvän työnantajan tarpeisiin. Muu osuus siirrettävästä varallisuudesta koostuisi käteisestä rahasta, ellei erikseen toisin sovita.

29 g §. *Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen voimaantuloajankohta.* Pykälän mukaan vakuutuskannan luovuttamista koskevassa sopimuksessa olisi mainittava vakuutuskannan luovuttamisen suunniteltu voimaantuloajankohta. Säännös vastaa VYL:n 16 a luvun 3 §:n 2 momentin 8 kohtaa. Säännös on tarpeen luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen vastuun alkamis- ja päättymisajankohdan määrittelemiseksi.

29 h §. *Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisesta johtuvien kustannusten korvaaminen.* Vakuutuskannan luovuttamisesta ei saa aiheutua luovuttavalle työeläkevakuutusyhtiölle hallinnollisia kustannuksia, koska tällöin kustannus tulisi yhtiön muiden lisäeläkeoikeuksia koskevasta Euroopan unionin vakuutuksenottajien maksettavaksi. Tästä syystä ehdotetaan, että pykälään otettaisiin säännökset, joiden mukaan siirtyvä työnantaja olisi velvollinen korvaamaan luovuttamisesta aiheutuvat kohtuulliset hallinnolliset kustannukset.

Pykälän 2 momentin mukaan Vakuutusvalvontavirasto valvoisi, että mainitut kustannukset olisi otettu huomioon vakuutuskannan luovuttamisesta sovittaessa.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.

Pykälän 1 momentissa on tavanmukainen voimaantulosäännös.

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen pitkäjänteisyyden takaamiseksi 29 a §:n 6 momentissa ehdotetaan, että edellytyksenä vakuutuskannan luovuttamiselle on, ettei saman vakuutuskannan osalta ole tehty vakuutuskannan luovuttamista viiteen vuoteen. Koska lain takautuva soveltaminen olisi kuitenkin kohtuutonta, ehdotetaan pykälän 2 momentissa, että ennen lain voimaantuloa toteutettuja vakuutuskannan luovuttamisia ei otettaisi huomioon lakia sovellettaessa.

1.2. Vakuutuskassalaki

11 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan

muutettavaksi siten, että siihen otettaisiin säännökset velvollisuudesta sisällyttää kassan perustamiskirjaan kassaa koskeva toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelmassa selvitettäisiin uuden kassan vakavaraisuus ja riskinkantokyky. Tällöin myös perustajan velvoitteet tulisivat tarkemmin selvitetyiksi. Erityisen tärkeää tämä on silloin, kun kysymyksessä olisi työeläkevakuutusyhtiön työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen perustettavaan kassaan, koska kassan osakkaaksi siirtyvä työnantaja ei ole varsinaisesti vakuutuskannan luovutusta koskevan sopimuksen osapuoli.

12 §. Pykälän 1 momentin uuden 8 a kohdan mukaan säännöissä tulisi mainita eroavan tai erotetun osakkaan velvollisuudesta, erityisesti koskien osakkaan velvollisuutta täydentää toimintapääomaa 132 §:n 9 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Vastaavasti pykälän 1 momentin uuden 8 b kohdan mukaan eläkekassaan liittyvän osakkaan velvollisuudesta täydentää toimintapääomaa 134 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa tulisi mainita kassan säännöissä.

78 §. Nykyiset säännökset edellyttävät, että Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta kassan hakemuksesta kassalle suoritettavat vakuutusmaksut ja niiden perusteet. Yhtenäisen käytännön luomiseksi ehdotetaan että pykälää muutettaisiin siten, että jatkossa vakuutusmaksat toimittaisivat mainitun toimintansa osalta ainoastaan tiedoksi kassan vakuutusmaksujen perusteet ennen maksujen voimaantuloa tai maksut olisi määrättävä kassan säännöissä.

81 §. Vakuutusvalvontavirasto antaa henkivakuutuksen laskuperusteita koskevat määräykset. Nykyisin nämä laskuperusteet toimitetaan Vakuutusvalvontavirastolle ainoastaan tiedoksi ennen niiden käyttöön ottoa. Myös eläkesäätiöiden osalta Vakuutusvalvontavirasto antaa laskuperusteet määräyksillään ilman yksittäisen eläkesäätiöiden hakemuksia. Viraston määräykset sisältävät eläkesäätiöiden laskuperusteilta edellytettävät perusvaatimukset. Eläkesäätiöt toimittavat Vakuutusvalvontaviraston tiedoksi viraston antamien määräysten mukaiset laskuperusteensa ennen niiden soveltamista. Käytännössä myös vakuutusmaksat ovat muun kuin

lakisääteisen toimintansa osalta laatineet itse laskuperusteensa. Nykyinen säännös edellyttää kuitenkin, että yksittäiset vakuutuskassat hakevat pykälässä tarkoitettujen perusteiden vahvistamista Vakuutusvalvontavirastolta. Yhtenäisen laskuperustemenettelyn luomiseksi ehdotetaan, että vakuutuskassojen osalta siirryttäisiin vastaavaan menettelyyn kuin eläkesäästöidenkin osalta. Tämän mukaisesti 81 §:ään otettaisiin säännökset, joiden mukaan vakuutuskassojen vakuutustoiminnassa olisi noudatettava, ellei muualla laissa toisin säädetä, Vakuutusvalvontaviraston määräysten mukaisia laskuperusteita.

82 §. Pykälän 1 momenttia on muutettu siten, että siitä käy suoraan ilmi toimivaltainen viranomainen samalla kun momentin ilmaisu on selvennetty.

84 a §. Lisäeläkeoikeusdirektiivin 7 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että työnantajat, edunvalvojat tai muu lisäeläkejärjestelmien hallinnoimisesta vastaavat tahot antavat jäsenvaltiosta toiseen siirtyville järjestelmiin kuuluville henkilöille riittävästi tietoa heidän eläkeoikeuksistaan ja niistä valintamahdollisuuksista, jotka heillä järjestelmän perusteella on. Tietojen on vastattava ainakin sellaisille järjestelmiin kuuluville henkilöille annettuja tietoja, joiden osalta maksujen suorittaminen lakkaa mutta jotka jäävät edelleen samaan jäsenvaltioon. Direktiivin 9 artikla edellyttää myös, että jäsenillä on tieto, millä tavoin he voivat saattaa asiansa vireille tuomioistuimessa, jos direktiivin säännöksiä ei ole sovellettu, ja jäsen katsoo kärsineensä tästä syystä vahinkoa.

Suomen vakuutuskassajärjestelmässä eläkekassan jäsenet ovat paitsi vakuutettuja myös kassan hallinnollisia jäseniä, eli he ovat päättämässä kassan hallintoelimissä kassan asioista. Lisäeläkkeiden ehdot puolestaan ovat kassan säännöissä, jotka jäsenistä ja osakkaista koostuva kassankokous hyväksyy. Siten tieto voimassa olevista lisäeläkeehdoista ilmenee kassan säännöistä. Direktiivin edellyttämän tiedonsaannin turvaamiseksi ehdotetaan, että uuteen 84 a §:ään otettaisiin säännökset, jotka velvoittaisivat kohtuullisin väliajoin saattamaan lisäetuihin oikeutetuille kassan jäsenille tiedoksi voimassa olevat kassan säännöt. Tiedonantovelvollisuus-

den voidaan katsoa aktualisoituvan paitsi ehtojen muututtua, aika ajoin myös siinä tapauksessa, ettei tällaisia muutoksia tehdä. Säännöt voitaisiin saattaa jäsenille tiedoksi esimerkiksi lähettämällä ne jäsenille postitse tai sähköistä tiedonsiirtomenettelyä hyväksikäyttäen. Viimeksi mainitussa tilanteessa säännöt voisivat olla nähtävillä ja päivitettyinä kassan kotisivuilla. Pykälään otettaisiin myös direktiivin 9 artiklan edellyttämä velvoite tiedottaa jäseniä käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista.

90 a §. Lisäeläkeoikeusdirektiivin 5 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että lisäeläkejärjestelmistä maksetaan järjestelmän piiriin kuuluville henkilöille samoin kuin muille tällaisen järjestelmän mukaisen oikeuksien haltijoille kaikki ne etuudet, jotka heille näiden järjestelmien mukaan kuuluvat, mahdolliset verot ja toimituskulut vähennettynä. Tämän mukaisesti ehdotetaan, että uuteen 90 a §:ään otettaisiin lisäetujen maksuvelvollisuutta koskevat säännökset. Säännös vahvistaa Suomessa jo käytännössä omaksutun menettelyn.

111 §. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan esityksen mukaista tarkennusta siitä, että eläkekassa voisi luovuttaa vastuunsa myös eläkesäätiölle. Samalla pykälän ilmaisua on tarkennettu siten, että se vastaa pykälässä tarkoitettuja, ajallisessa järjestyksessä tapahtuvia toimenpiteitä.

12 luku Sulautuminen, vastuun siirtäminen ja vastaanottaminen sekä eläkekassan jakautuminen

Koska luvussa säädettäisiin myös eläkekassan TEL:n mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaavan vastuun vastaanottamisesta, ehdotetaan luvun otsikkoon vastaavia muutoksia.

132 §. TEL:n mukaisen vastuun siirrossa siirtyvää toimintapääomaa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi. Tavoitteena olisi, että kaikissa tällaisissa vastuunsiirtotapauksissa omaisuus siirrettäisiin pääsääntöisesti rahana, ja toimintapääomaa siirrettäisiin määrä, joka mahdollistaisi vastuunvelalle edellytettyjen tuottovaatimusten täyttymiseksi tarvittavan sijoitusjakautuman perustamisen riittävällä turvaavuudella. Määrästä sää-

dettäisiin TVYL 29 e §:ssä tarkoitetulla tavalla sosiaali- ja terveysministeriö asetuksella. Jos vastuunsiirron yhteydessä sovittaisiin muunlaisesta omaisuuden siirrosta, ja sovitun siirtyvän omaisuuden jakautuma edellyttäisi enemmän toimintapääomaa kuin asetuksella määräytyvä määrä, asetuksen mukainen määrä olisi siirrettävä ja eroava osakas täydentäisi siirtyvää toimintapääomaa niin, että se vastaisi siirtyvän omaisuuden perusteella lasketua tavoitevyöhykkeen alarajaa vastaavaa määrää.

Pykälän 1 momenttiin on otettu säännös, jonka mukaan eläkekassa voisi siirtää vastuunsa myös eläkesäätiölle. Säännös mahdollistaisi sekä TEL:n mukaisen että lisäetuja koskevan vastuun siirtämisen eläkesäätiöön.

ESL:n 100 §:n nojalla eläkesäätiö voi luovuttaa vapaaehtoisen lisäeläke-etuuden tai muun etuuden eläkekassaan tai vakuutusyhtiöön. Jotta eläkekassat olisivat tältäkin osin eläkesäätiöihin nähden yhdenvertaisessa asemassa, ehdotetaan että 1 momentin säännös mahdollistaisi myös eläkekassan lisäetujen vastuuden siirtämisen eläkesäätiöön. Koska tällöinkin kysymys olisi laissa säännellystä vastuunsiirrosta, tulisivat kaikki VKL:ssa ja ESL:ssa säädetyt, muut kuin TEL:n mukaisen vastuun siirtoa koskevat edellytykset sovellettaviksi myös lisäetuja koskevaan vastuun luovuttamiseen. Siten sovellettaviksi tulisivat muun muassa laissa säädetyt toimintapiiriä koskevat edellytykset ja muut toiminnalle laissa asetetut vaatimukset. Vastuun siirto ei saisi vaarantaa vakuutettujen etuja kuten ei muissakaan vastuunsiirtotapauksissa. Vastaanottavan eläkesäätiön osalta edellytyksistä säädettäisiin ehdotetussa 100 a §:ssä.

Pykälän 1 momenttiin otettaisiin, vastaavalla tavoin kuin TVYL 29 a §:n 1 momenttiin, säännökset siitä, että kassasta olisi mahdollista luovuttaa Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella myös yhden osakkaan (työnantaja) vakuutusta koskeva, TEL:n mukainen vastuu eläkekassalle, eläkesäätiölle tai työeläkevakuutusyhtiölle. Tällaista vastuuta kutsuttaisiin laissa osakaskohtaiseksi vastuuksi. Vastaavasti kuin ehdotetussa TVYL 29 d §:ssä myöskään osakaskohtaiseen vastuuseen ei sisältyisi vastuupillisesti lasketua tasoitusvastuuta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, kuinka paljon TEL:n mukaista toimintapääomaa olisi luovutettava vastaanottavaan eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että kassa on joutunut 111 §:n 1 momentissa tarkoitettuun pakolliseen selvitystila- ja purkutilanteeseen. Samalla säännökset siirrettävän toimintapääoman määrästä ehdotetaan siirrettäväksi ministeriön asetuksesta lain tasolle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, kuinka paljon TEL:n mukaista toimintapääomaa olisi luovutettava vastaanottavaan eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että kassa olisi itse vapaaehtoisesti päättänyt kassan asettamisesta selvitystilaan ja purettavaksi. Eläkekassa luovuttaisi toimintapääomaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säätämän määrän riippumatta siitä, missä muodossa omaisuus siirrettäisiin.

Jos kuitenkin luovutettavaa vastuuta vastaava osuus luovuttavan eläkekassan toimintapääomasta olisi pienempi kuin ministeriön asetuksen edellyttämä taso, eläkekassa luovuttaisi toimintapääomaa vain luovutettavaa vastuuta vastaavan osuuden, ja eroava osakas olisi velvollinen täydentämään toimintapääomaa ministeriön asetuksen edellyttämälle tasolle.

Laskettaessa luovutettavan vastuun osuutta eläkekassan toimintapääomasta olisi eläkekassan toimintapääoman tasoa määrättäessä otettava huomioon kassan vakavaraisuuslaskennassa vastuunvelkaan rinnastettavat ja siitä vähennettävät erät.

Pykälän uudessa 4 momentissa säädettäisiin toimintapääomalle asetetuista vaatimuksista toimintapääomaa siirrettäessä 2 ja 3 momentin mukaisesti.

Pykälän uudessa 5 momentissa säädettäisiin osakaskohtaisen vastuun luovuttamisen yhteydessä siirtyvistä vakuutuksista ja siirtyvästä omaisuudesta vastaavin periaattein kuin TVYL 29 a §:n 4 momentissa ja 29 f §:ssä.

Pykälän nykyinen 4 momentti siirrettäisiin 6 momentiksi samalla kun siihen on otettu vastaava päätöksenteon kevennystä tarkoittava säännös kuin TVYL 29 b §:ssäkin. Kevennetty päätöksenteko ei kuitenkaan olisi mahdollinen esimerkiksi silloin, kun laissa edellytettäisiin kassankokouksen päätöstä, kuten päätöksissä, jotka edellyttävät kassan sääntöjen muuttamista.

Pykälän nykyinen 7 momentti siirrettäisiin 9 momentiksi ja siihen otettaisiin säännökset, joiden mukaan eroava osakas olisi velvollinen täydentämään toimintapääomaa 3 momentin mukaisesti. Toisaalta, kuten TVYL 29 a §:n 5 momentissakin, osakaskohtaisen vastuun luovuttaminen ei olisi mahdollista, jos saman vastuun tai sen osan aikaisemmasta luovutuksesta tai vastaanottamisesta olisi kulunut vähemmän kuin viisi vuotta. Edellytys ei siten koskisi niitä tilanteita, joissa vastuunsiirto johtuisi kassan lain 111 §:ssä tarkoitetusta pakollisesta selvitystilasta ja purkamisesta. Lisäksi ehdotetaan, että osakaskohtaisen vastuun osan luovuttaminen eläkesäätiöön olisi mahdollista vain, jos siirrettävään vakuutuskantaan liittyvissä vakuutuksissa on yhteensä vähintään 300 vakuutettua ja lisäksi osakkaat, joiden vakuutuksiin liittyviä vastuita siirretään, täyttävät ESL:n 115 §:n 1 momentin mukaiset vaatimukset.

134 §. Koska eläkekassa voisi esityksen mukaan vastaanottaa vastuuta pykälässä mainittujen eläkelaitosten lisäksi myös työeläkevakuutusyhtiöstä, pykälän 1 momenttiin on tehty tätä koskeva täydennys. Samalla säännöstä on täydennetty toista kassaa koskevilta osin sekä selvennetty momentin ilmaisu.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa, yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä 132 §:n 3 ja 9 momentissa on ehdotettu säädettäväksi osakaskohtaisen vastuun luovuttamistilanteissa, säädettäisiin niistä edellytyksistä, jotka työnantajakohtaista vakuutuskantaa tai vakuutustoimintaa tai osakaskohtaista vastuuta vastaanottavan kassan tulee täyttää, jotta vastuun vastaanottaminen olisi sallittua.

135 §. Pykälässä 1 momentissa säädettäisiin vastuun luovuttamisesta tehtävästä sopimuksesta ja siihen liittyvästä hakemusmenettelystä kuten nykyisinkin. Momenttia on muutettu siten, että siitä käy suoraan ilmi toimivaltainen viranomainen. Samalla hakemuksen jättöaikaa on pidennetty vastaamaan työeläkevakuutusyhtiön TVYL 29 c §:n 1 momentissa ja eläkesäätiön ESL 102 §:n 1 momentissa tarkoitettuja hakemusten jättöaikoja.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi vastaavat tiedonantosäännökset kuin

TVYL 29 c §:ssäkin. Lisäksi säännöstä on muutettu siten, että siitä käy suoraan ilmi Vakuutusvalvontaviraston toimivalta säännöksessä mainittujen asioiden suhteen.

Pykälän 3 momenttiin on tehty vastaava toimivaltaan liittyvä muutos kuin 2 momenttiin.

Pykälän 4 momenttiin otettaisiin vastaava edellytys TEL:n mukaisen vastuun luovuttamiselle kuin TVYL 29 c §:n 4 momentissa.

Pykälän 5 momenttiin on tehty vastaava toimivaltaan liittyvä muutos kuin 2 momenttiin.

Pykälän 6 momentti hakemusmenettelyn raukeamisesta säilyisi ennallaan.

Koska esityksessä ehdotettu TEL:n mukaisen vastuun luovuttamista ja vastaanottamista koskeva hakemusmenettely on uusi, on tärkeää että hakijat saavat Vakuutusvalvontavirastolta jo etukäteen tietoa käytännön hakemusmenettelystä ja siinä tarvittavista selvityksistä. Tämän mukaisesti ehdotetaan että pykälän uuteen 7 momenttiin otettaisiin säännökset siitä, että Vakuutusvalvontavirastolla olisi oikeus antaa tarvittavia määräyksiä ja ohjeita pykälässä tarkoitettua hakemusmenettelystä ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä. Viraston määräykset ja ohjeet olisivat teknisluonteisia.

Voimaantulosäännös. Esitykseen sisältyy tavanmukainen voimaantulosäännös.

Siirtymäsäännökset. Säännöksen mukaan Vakuutusvalvontavirastolle ennen lain voimaantuloa jätettyyn hakemukseen sovellettaisiin vanhaa lakia. Koska uuden lain mukainen menettely saattaa kuitenkin olla hakijalle edullisempi, ehdotetaan että Vakuutusvalvontavirasto voisi hakijan pyynnöstä käsitellä ja ratkaista hakemuksen tässäkin tapauksessa uuden lain mukaan.

1.3. Eläkesäätiölaki

2 §. Nykyisin ESL:n lähetettyjä työntekijöitä koskevat toimintapiirisäännökset koskevat ainoastaan sellaisia lähetettyjä työntekijöitä, jotka ovat lähetetyt Euroopan talousalueen ulkopuolella olevaan valtioon (2 §:n 3 momentti). Tämä johtuu siitä, että säännöksiä

valmisteltaessa vuonna 1994 pidettiin itsensä selvänä, että lakia sovellettaisiin Euroopan talousalueen sisäpuolella. Selvyyden vuoksi ehdotetaan kuitenkin pykälään uutta 3 momenttia, jonka mukaan eläkesäätiön toimintapiiriin voi kuulua myös työnantajan johonkin toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon lähetettyjä työntekijöitä, jotka työskentelevät työnantajan tai työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- tai tytär tai sisaryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvalta, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan. Selvennys vastaisi myös edellä mainitun direktiivin soveltamisedellytyksiä suomalaisen lisäeläkejärjestelmään.

8 §. Pykälän muutos vastaa asiasisällöltään VKL:n 11 §:n 2 momentin muutosehdotusta.

49 a §. Pykälä vastaa asiasisällöltään ehdotettua VKL:n 84 a §:ää.

61 §. Pykälän sisältö vastaa asiasisällöltään VKL:n 90 a §:ää.

88 §. Pykälän 5 momentti vastaa asiasisällöltään VKL:n 132 §:n 2 momenttia.

Pykälän uusi 6 momentti vastaa asiasisällöltään VKL:n 132 §:n 3 momenttia.

Pykälän uudessa 7 momentissa säädettäisiin vastaavalla tavalla kuin VKL:n 132 §:n 4 momentissakin siirtyvälle toimintapääomalle asetettavista vaatimuksista siirrettäessä toimintapääomaa 5 ja 6 momentin mukaisesti.

Pykälän nykyinen 6 ja 7 momentti säilyisivät ennallaan ja siirtyisivät 9 ja 10 momentiksi.

Pykälän 8 momentti siirtyisi 11 momentiksi ja siinä oleva viittaus pykälän momentteihin muutettaisiin vastaamaan muuttunutta momenttijakoa.

Pykälään otettaisiin uusi 8 momentti, johon siirrettäisiin nykyisin 5 momentin lopussa olevat säännökset menettelystä vakuutustoiminnan osittaisen luovuttamisen yhteydessä sekä säännösten soveltamisesta eläkesäätiön jakautumisessa.

11 luku. **Koska luvussa säädettäisiin sulautumisen, jakautumisen ja vakuutustoiminnan luovuttamisen lisäksi myös vakuutustoiminnan vastaanottamisesta, ehdotetaan otsikkoon vastaavaa tarkennusta**

100 §. Koska uudessa kevennetyssä päätöksentekojärjestelmässä vakuutustoiminnan luovutuksen yhteydessä ei enää vaadittaisi toimenpiteelle luovuttavan eläkesäätiön työnantajien suostumusta, pykälän 3 momenttiin on tehty tätä koskeva muutos.

100 a §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että eläkesäätiö voisi vastaanottaa toisen vakuutuslaitoksen 100 §:ssä tarkoitettua vakuutustoiminnan, eläkekassan vastuun tai työeläkevakuutusyhtiön työnantajakohtaisen vakuutuskannan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vastaanotettavan toimintapääoman määrästä ja eläkesäätiöön liittyvän työnantajan velvollisuudesta täydentää toimintapääomaa silloin kun kysymys olisi työntekijäin eläkelain mukaisesta vastuun, vakuutuskannan tai vakuutustoiminnan vastaanottamisesta. Säännökset vastaavat asiasisällöltään ehdotettuja toimintapääoman luovuttamista koskevia 88 §:n 5 momentin säännöksiä.

102 §. Pykälään lisättäisiin säännökset niistä edellytyksistä, joiden vallitessa TEL:n mukaisen vakuutustoiminnan luovuttaminen ja vastaanottaminen olisi mahdollista. Samalla pykälää on muutettu siten, että siitä käy suoraan ilmi toimivaltainen viranomainen.

Pykälän 1 momentin muutokset vastaavat asiasisällöltään VKL:n 135 §:n 1 momentin muutoksia. Momenttiin lisättäisiin samalla TEL:n mukaisen vakuutustoiminnan luovuttamista ja vastaanottamista koskevat vähimmäisvaatimukset vastaavasti kuin ehdotettuun TVYL:n 29 a §:n 6 momenttiin ja VKL:n 132 §:n 9 momenttiin.

Pykälän 2 momenttiin on otettu vastaavat säännökset Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä hakemusmenettelystä ja hakemuksessa annettavista selvityksistä kuin TVYL 29 c §:n 6 momentissa ja VKL:n 135 §:n 7 momentissa.

Pykälän 3 momentin muutokset vastaavat asiasisällöltään VKL:n 135 §:n 2 momentin muutoksia. Myöskään vapaaehtoiset lisäedut eivät vaarannu silloin, kun eläkkeet ja muut etuudet suoritetaan vakuutustoiminnan luovuttamisen jälkeen eläkesäätiön sääntöjen mukaan täysimääräisesti. Tästä syystä kuulusmenettelyn keventäminen on ulotettu koskemaan myös viimeksi mainittujen etujen luovuttamista. Jos kuitenkin vapaaehtoisia lisäetuja joudutaan alentamaan siitä, mitä eläkesäätiön säännöissä on luvattu, noudatettaisiin laajempaa ilmoitusmenettelyä, jolloin kuulutuksesta olisi annettava tieto myös luovuttavan eläkesäätiön toimintapiiriin kuulvalle henkilölle, eläkkeen ja muiden etujen saajille sekä työnantajille eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla.

Pykälän 4 momentti vastaa asiasisällöltään VKL:n 135 §:n 3 momentin muutoksia.

Pykälän 5 momenttiin on tehty Vakuutusvalvontaviraston toimivaltaa koskeva selvennys.

Pykälän 6 momentin muutokset vastaavat asiasisällöltään VKL:n 135 §:n 4 momentin muutoksia.

Pykälän 7 momenttia on muutettu siten, että siitä ilmenee suoraan toimivaltainen viranomainen.

116 §. Esityksessä ehdotetaan, että työnantaja olisi velvollinen täydentämään siirtyvää toimintapääomaa tietyissä luovutustilanteissa. Koska nämä toimenpiteet tulevat yhteiseläkesäätiössä siirtyvän työnantajan kustannettaviksi, ehdotetaan että mainituista velvollisuuksista tulisi mainita yhteiseläkesäätiön säännöissä.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että nykyisten velvollisuuksien lisäksi säännöissä tulisi mainita eroavan tai erotetun työnantajan velvollisuudesta täydentää toimintapääomaa 88 §:n 6 momentissa tarkoitettussa tilanteessa.

Vastaavalla tavalla kuin eroavan tai erotetun työnantajan kohdalla pykälän 1 momentin uuden 4 a kohdan mukaan yhteiseläkesäätiön säännöissä olisi mainittava eläkesäätiöön liittyvän työnantajan velvollisuudesta täydentää työntekijäin eläkelain mukaista toimintapääomaa.

125 §. Pykälään ehdotetaan TVYL 29 f §:ää vastaavaa säännöstä siitä, että vakuutus-

toimintaa luovutettaessa yhteiseläkesäätiöstä luovutettaviin varoihin luettaisiin ensisijaisesti eroavan työnantajan toimintaan liittyvät sijoitukset ja muut varat siirtyisivät rahana, jos muusta ei sovittaisi.

2. Voimaantulo

Esitykseen sisältyy tavanomainen voimaantulosäännös.

Siirtymäsäännös. Säännös käsittää vastaavan valintamahdollisuuden sovellettavien lakien suhteen kuin ehdotetussa VKL:n muutosesityksessä.

3. Säättämisjärjestys

Esityksessä ehdotetaan muutoksia erityisesti työeläkevakuutusyhtiöitä koskevaan lainsäädäntöön. Nykyisin työeläkevakuutusyhtiöstä voidaan siirtää vakuutuskantaa ainostaan toiseen työeläkevakuutusyhtiöön. Esityksen keskeisenä tarkoituksena onkin mahdollistaa vakuutuskannan luovuttaminen yhtiöstä myös eläkesäätiöön tai eläkekassaan. Vakuutusyhtiölainsäädännön lisäksi työeläkevakuutusyhtiöihin sovelletaan muun muassa osakeyhtiölakia ja työntekijäin eläkelakia. Tarkasteltaviksi tulevat siten yleiset yhtiöoikeudelliset periaatteet ja perustuslailla suojatut oikeudet.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 45/1996 vp hallituksen esityksestä eläkerahastojen vakavaraisuussäännösten uudistamisesta (HE 241/1996 vp) todennut, että työeläkevakuutusyhtiöt eivät ole tavanomaisesta liiketoimintaa harjoittavia vakuutusyhtiöitä, vaan ne ovat alusta saakka olleet yksityisoikeudellisesta organisaatiomuodostaan huolimatta hoitamassa niille laissa säädettyjä julkisoikeudellisia tehtäviä. Toisaalta valiokunta katsoi, että tuolloin esitetty työeläkevakuutusyhtiön hallinnon paikkajako oli vastoin osakkaan yleisiä hallinnoimis- ja varallisuusosoikeuksia yhtiössä. Valiokunta katsoi, että omaisuuden suojan kannalta ehdotukset johtaisivat tilanteeseen, jossa ylläpitäjään (työeläkevakuutusyhtiö) nähden sivullisille henkilöille (työmarkkinajärjestöt) annettaisiin määräysvalta yhtiön omaisuuteen, jolloin

tämä olisi ristiriidassa omistajille kuuluvan vallan kanssa määrätä omaisuudesta.

Työeläkevakuutusyhtiöt olivat kuitenkin valiokunnan näkemyksen mukaan lakisäästeisten tehtävien hoidon julkisoikeudellisen luonteen takia sillä tavoin muista yksityisistä vakuutusyhtiöistä poikkeavia, että niitä voitiin pitää sosiaaliturvalaitoksina, jotka oikeussystemaattisesti sijoittuvat niin sanotun välillisen julkisen hallinnon piiriin. Tästä syystä, sekä tietystä yhtiön ja yksilön välisestä etäisyydestä johtuen, valiokunta katsoikin, että omistajan määräämisvallan rajoitus, jota silloinen hallintomalli tarkoitti, oli paitsi perusteiltaan hyväksyttävä myös laajuudeltaan sillä tavoin oikeasuhtainen, että rajoitus ei mene pitemmälle kuin on perusteltua hyväksyttävän tarkoituksen saavuttamiseksi eikä rajoitus loukkaa omistajien asemassa olevien oikeutta omaisuuden normaaliin, kohtuullisen käyttöön.

Yhtiöoikeudellisena periaatteena on, että yhtiön velat ylittävät varat kuuluvat yhtiölle sekä mahdollisena voitto-osuutena yhtiön osakkeenomistajille. Edellä mainitussa lausunnossaan perustuslakivaliokunta kuitenkin katsoi, että edellä mainittuja, yhtiön hallinnon paikkajaon yhteydessä esiintuvia periaatteita voitaisiin soveltaa myös harkittaessa ehdotuksia nettovarallisuuden omistuksen jakautumisesta. Koska nettovarallisuus ei tuolloisen ehdotuksen mukaan sellaisenaan, vaan ainoastaan tietyissä tilanteissa, eli yhtiön selvitystilän, purkamisen, vakuutuskannan luovuttamisen tai muun varojen jakamista koskevan järjestelyn yhteydessä, kuuluisi vakuutusnottajille osana vakuutuskantaa, rajoitus ei loukkaisi omistajien asemassa olevien oikeutta omaisuutensa normaaliin, kohtuulliseen ja järkevään käyttöön. Tällöin yhtiön normaalin toiminnan aikana vastuuvelan ylittävät varat ovat yhtiölle kuuluvaa varallisuutta, jonka käyttömahdollisuudet määräytyvät laista. Osakkeenomistajille tai takuupääoman omistajille kuuluisi näissä tapauksissa osakeita tai takuuosuuksia vastaava osuus yhtiön omaan pääomaan tehdyistä sijoituksista ja niille lasketusta kohtuullisesta tuotosta. Muu osa velat ylittävistä varoista kuuluisi arvokorotusrahasto mukaan lukien vakuutusnottajille osana vakuutuskantaa. Mainitut periaatteet sisältyvät nykyisin TVYL:n 21

§:ään. Toisaalta yhtiön varojen jakamista osakkaille rajoittavat VYL:n 12 luvun 1 § ja TVYL 22 § säännökset koskien muun muassa voitonjakoa. Toisaalta yhtiön toimintaa rajoittaa myös osakeyhtiölain 8 luvun 14 §:n ja 9 luvun 16 §:n säännökset epäoikeutetun edun tuottamisesta yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella. Säännöksissä on ilmaistu osakkaiden yhdenvertaisen kohtelun periaate. Koska vakuutusnottajat, eli työeläkevakuutusyhtiössä työnantajat, ovat keskinäisessä työeläkevakuutusyhtiössä osakkaan asemassa, koskevat nämä säännökset tällaisessa yhtiössä myös vakuutusnottajien keskinäisiä suhteita.

Esityksessä ehdotetaan, että työeläkevakuutusyhtiöstä työnantajakohdaisen vakuutuskannan siirtämisen yhteydessä eläkesäätiöön tai eläkekassaan yhtiöstä siirtyisi myös toimintapääomaosuutena osittamatonta lisävakuutusvastuuta, jotta tällä tavoin voitaisiin turvata vastaanottavan eläkelaitoksen toiminnan riittävä vakaus. Siirtyvää vastuuta lisävakuutusvastuuneen vastaava omaisuus siirtyisi myös eläkesäätiöön tai eläkekassaan. Tältä osin ehdotukset eivät sisällä poikkeuksia niihin periaatteisiin, jotka on omaksuttu jo TVYL 21 §:n säännöstä hyväksyttäessä siirrettäessä vakuutuskantaa toiseen työeläkevakuutusyhtiöön. Erona on lähinnä tapa, jolla siirtyvä toimintapääomaosuus määritellään. Myöskään vakuutettujen edut eivät vaaranna toimenpiteen johdosta, koska edut ovat lakisääteiset ja turvattu eläkelaitosten yhteisvastuulla.

Ehdotus rakentuu periaatteelle, että työnantajakohdaisen vakuutuskannan luovutus perustuisi luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen väliseen vapaaehtoiseen sopimukseen. Siten työnantajalla ei olisi oikeutta vaatia vakuutuksensa osalle laskettavan vakuutuskannan irrottamista työeläkevakuutusyhtiöstä, vaikkakin tähän onkin aloiteoikeus. Sallittavuuden arviointi tapahtuu Vakuutusvalvontavirastossa luovutusta koskevan hakemusmenettelyn yhteydessä.

Koska ehdotetut muutokset eivät ole ristiriidassa jo TVYL:ssä omaksuttujen vakuutuskannan luovutusta koskevien säännösten kanssa eikä vakuutettujen etujen voida katsoa vaarantuvan ehdotettujen toimenpiteiden johdosta, lainmuutoksilla ei ole vaikutuksia

perustuslailla suojattuihin oikeuksiin. Näin ollen lait voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 7 §:n 4 momentti, 10 §, 27 §:n 5 momentti sekä 10 luvun ja 29 §:n otsikko ja 1 momentti sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 4 momentti laissa 306/1998, 10 luvun otsikko sekä 29 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 640/1997, sekä
lisätään lakiin uusi 6 a § ja 10 a luku seuraavasti:

3 luku

Työeläkevakuutusyhtiön osakkuus

6 a §

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaat

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaita ovat vakuutuksenottajat, sekä jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään, takuuosuuksien omistajat ja vakuutetut.

7 §

Omistajakontrolli

Vakuutusvalvontavirasto voi kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus ja tarvittavat selvitykset on annettu Vakuutusvalvontavirastolle, kieltää osakkeiden tai takuuosuuksien hankinnan, jos omistuksen katsotaan vaarantavan työeläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Va-

kuutusvalvontavirastolla on oikeus asettaa omistukselle ehdot, joita se pitää tarpeellisina vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi. Hankinnan tai luovutuksen osapuolet eivät saa ryhtyä toimenpiteisiin hankinnan tai luovutuksen perusteella, ennen kuin hankintaa koskevassa asiassa on annettu lopullinen päätös tai hankinnan voidaan katsoa muutoin tulleen hyväksytyksi, ellei asian käsittelyssä toisin määrätä.

10 §

Hallituksen toiminnasta

Hallituksen päättäessä tai tehdessä ehdotusta yhtiön osakepääoman ja takuupääoman korottamisesta tai alentamisesta, sulautumisesta, vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta, takuupääomasta, voitonjaosta tai työeläkevakuutusyhtiön sijoitussuunnitelmasta, hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jota vähintään kaksi kolmasosaa hallituksen läsnä olevista jäsenistä on kannat-

tanut.

Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen jäsenelle on varattava tilaisuus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta yhtiökokouksessa.

27 §

Sijoituspäätösten valmistelu ja tekeminen

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 4 momentissa tarkoitetuista yhtiön omaa sijoitustoimintaa täydentävistä varanhoitopalveluista, sijoitustoiminnan asiantuntijapalveluista, aputoiminnoista tai näihin rinnastettavista muista palveluista.

10 luku

Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen

29 §

Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen

Työeläkevakuutusyhtiö voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella sulautua toiseen työeläkevakuutusyhtiöön, luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan toiselle työeläkevakuutusyhtiölle tai jakautua siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään. Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa, jollei edellä tarkoitettu toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja, jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä ja jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo vakuutuskannan luovuttamisen olevan työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua. Ennen suostumuksen antamista Vakuutusvalvontavirastolle on toimitettava luovuttavan yhtiön vastuuvielasta ja sen katteesta sekä toimintapääomasta laadittu laskelma. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus liittää suostumuksensa antamiseen ehdot, joita Vakuutusvalvontavirasto pitää tarpeellisena vakuutusten käsittämien etujen tai vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaami-

seksi.

10 a luku

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen eläkesäätiölle tai eläkekassalle

29 a §

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen

Työeläkevakuutusyhtiö voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella luovuttaa yhtiössä olevan yhden työnantajan vakuutusta koskevan työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuskannan (*työnantajakohtainen vakuutuskanta*) tätä varten perustetulle, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettulle eläkesäätiölle tai vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettulle eläkekassalle (*vastaanottava eläkelaitos*).

Työnantajakohtainen vakuutuskanta voidaan luovuttaa myös jo toiminnassa olevaan, 1 momentissa mainittujen lakien mukaiseen eläkesäätiöön tai eläkekassaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettun luovutuksen edellytyksenä on, että luovutettavaan vakuutuskantaan sisältyvissä vakuutuksissa on yhteensä vähintään 300 vakuutettua työntekijää.

Luovutettavaan vakuutuskantaan katsotaan kuuluvan:

1) työnantajan voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman työnantajan teknisestä syystä työeläkevakuutusyhtiössä päätetyt vakuutukset; sekä

2) työnantajaan sulautuneen toisen työnantajan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa työeläkevakuutusyhtiössä ja joka on päätetty työnantajan sulautumisen vuoksi.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan myös samassa työeläkevakuutusyhtiössä kahden tai useamman työnantajan vakuutusta koskevan työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuskannan luovuttamiseen, edellyttäen että työnantajat ovat eläkesäätiölain 115 §:n 1 momentissa tai vakuutuskassalain 4 §:ssä tarkoitettuja työnantajia. Luovutettaessa vakuutuskantaa eläkesäätiöön kussakin työn-

antajakohtaisessa vakuutuskannassa tulee olla vakuutettuna erikseen vähintään 50 työntekijää.

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen ei kuitenkaan ole mahdollinen, jos edellä tässä pykälässä, eläkesäätiölain 102 §:n 1 momentissa tai vakuutuskassalain 132 §:n 9 momentissa tarkoitettu saman vakuutuskannan tai sen osan aikaisemmasta luovuttamisesta luovuttamishetkellä on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta.

29 b §

Työeläkevakuutusyhtiön päätöksenteko työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa

Tässä luvussa tarkoitettu vakuutuskannan luovuttamisesta päättää työeläkevakuutusyhtiön hallitus, jos luovutettava vakuutuskanta on enintään kymmenen prosenttia työeläkevakuutusyhtiön 14 §:n mukaisesta vastuuvelasta. Tällöin hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista on kannattanut tai, äänten mennessä tasan, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

Muutoin vakuutuskannan luovuttamisesta päättää työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokous. Tällöin päätös on tehtävä vakuutusyhtiölain (1062/1979) 16 a luvun 8 §:n mukaisesti.

29 c §

Vakuutusvalvontaviraston suostumus työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamiseen

Työeläkevakuutusyhtiön ja vastaanottavan eläkelaitoksen on neljän kuukauden kuluessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan sopimuksen tekemisestä haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus luovutussopimukseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu hakemuksesta on Vakuutusvalvontaviraston, jos se ei katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava vastaanottavan eläkelaitoksen kustannuksella Virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne Vakuutus-

valvontavirastolle sen määräämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta.

Vakuutusvalvontaviraston on veloitettava vastaanottava eläkelaitos viipymättä huolehtimaan siitä, että kuulutuksesta tiedotetaan Vakuutusvalvontaviraston ohjeiden mukaisesti sen työnantajan ilmoitustaululla, jonka vakuutusta koskeva vakuutuskanta luovutetaan.

Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamiseen, jollei toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja ja, jollei sen katsota vaarantavan vakuustoitinnan tervettä kehitystä.

Vastaanottavan eläkelaitoksen on ilmoitettava vakuutuskannan siirtymisestä tähän vakuutuskantaan kuuluville eläkkeen tai muun etuuden saajille viimeistään siirtymisen jälkeen tapahtuvan ensimmäisten etuuksien maksun yhteydessä.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ja ohjeet tässä pykälässä tarkoitettu hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

29 d §

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä vastuuvélka

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa vastaanottavaan eläkelaitokseen siirretään luovutettavan vakuutuskannan osuus 14 §:n mukaisesta vastuuvelasta, lukuun ottamatta runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuupillisesti laskettavaa tasoitusmäärää ja ositettua lisävakuutusvastuuta. Osittamatonta lisävakuutusvastuuta siirretään kuitenkin 29 e §:n mukaan määräytyvä määrä.

29 e §

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä toimintapääoma

Työeläkevakuutusyhtiöstä on luovutettava osittamatonta lisävakuutusvastuuta määrä, joka mahdollistaa vastaanottavassa eläkelaitoksessa sellaisen sijoitusjakautuman, jolla riittävällä todennäköisyydellä ja riittävällä

turvaavuudella voidaan odottaa pidemmällä aikavälillä saavutettavan työntekijäin eläkelain 12 a §:ssä tarkoitettu laskuperustekorona mukainen tuotto (*siirtyvä toimintapääoma*).

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella vahvistetaan kahden vuoden välein 1 momentissa tarkoitettu määrä kiinteänä prosentiosuutena vakavaraisuuslaskennassa käytettävästä vastuuvelasta.

Jos 2 momentissa tarkoitettujen asetusten mukaan määrätyn toimintapääoman määrä muodostuu suuremmaksi kuin luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomasta, työeläkevakuutusyhtiöstä luovutetaan luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus yhtiön toimintapääomasta. Laskettaessa luovutettavan vakuutuskannan osuutta työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomasta on yhtiön toimintapääoman tasoa määrättäessä otettava huomioon säännökset vakavaraisuuslaskennassa käytettävän vastuuvelan määrittelystä.

29 f §

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä omaisuus

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa on siirrettävä vastaanottavalle eläkelaitokselle omaisuutta 29 d §:ssä tarkoitettua siirtyvää vastuuvelkaa ja siihen sisältyvää 29 e §:ssä tarkoitettua siirtyvää toimintapääomaa vastaava määrä.

Siirrettävä omaisuus arvostetaan käypään arvoon. Siirrettäviin varoihin luetaan ensisijaisesti, ellei toisin sovita, omaisuuserät, joiden voidaan katsoa liittyvän sen työnantajan

toimintaan, jonka vakuutusta koskeva vakuutuskanta luovutetaan. Näiden omaisuuserien lisäksi siirrettävät varat koostuvat käteisestä rahasta, jollei työeläkevakuutusyhtiön ja vastaanottavan eläkelaitoksen välisessä sopimuksessa erikseen toisin sovita.

29 g §

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen ajankohta

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamista koskevassa sopimuksessa on mainittava vakuutuskannan luovuttamisen suunniteltu voimaantuloajankohta.

29 h §

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisesta johtuvien kustannusten korvaaminen

Työnantaja, jonka vakuutuskanta luovutetaan, on velvollinen korvaamaan luovuttamisesta aiheutuvat kohtuulliset hallinnolliset kustannukset työeläkevakuutusyhtiölle.

Vakuutusvalvontaviraston tulee valvoa, että 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten on otettu huomioon vakuutuskannan luovuttamisesta sovittaessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

Laskettaessa tämän lain 29 a §:n 6 momentin mukaista viiden vuoden vähimmäisaikaa ei oteta huomioon sellaisia vakuutuskannan luovuttamisia, jotka on toteutettu ennen lain voimaantuloa.

2.

Laki**vakuutuskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 11 §:n 2 momentti, 78 §, 81 §:n 1 momentti, 82 §:n 1 momentti, 111 §:n 3 momentti, 12 luvun otsikko, 132 §:n 1—4 ja 7 momentti, 134 § ja 135 §,

sellaisina kuin niistä ovat, 78 ja 81 §:n 1 momentti laissa 84/1999, 12 luvun otsikko laissa 943/2000, 132 §:n 2—4 ja 7 momentti laissa 1322/1997 ja 135 § osaksi laissa 309/1998, sekä

lisätään 12 §:n 1 momenttiin uusi 8 a ja 8b kohta, lakiin uusi 84 a ja 90 a §, 132 §:ään, sellaisena kuin se osaksi laissa 1322/1997, uusi 4 ja 5 momentti, jolloin muutettu 4, nykyinen 5 ja 6 sekä muutettu 7 momentti, siirtyvät 6-9 momentiksi sekä 134 §:n uusi 2 momentti seuraavasti:

11 §

Perustamiskirjaan on sisällytettävä suunnitelma aiotusta toiminnasta (*toimintasuunnitelma*) ja ehdotus kassan säännöiksi, minkä lisäksi siinä on mainittava:

- 1) perustajien ammatti, kansalaisuus, kotipaikka ja postiosoite; sekä
- 2) milloin ja miten perustamiskokous kutsutaan koolle.

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

8 a) eroavan tai erotetun osakkaan velvollisuudet eläkekassaa kohtaan, erityisesti koskien osakkaan velvollisuutta täydentää toimintapääomaa 132 §:n 9 momentissa tarkoitettussa tilanteessa;

8 b) eläkekassaan liittyvän osakkaan velvollisuudesta täydentää toimintapääomaa 134 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa;

78 §

Vakuutuskassalle suoritettaville vakuutusmaksuille on oltava peruste tai maksut on määrättävä säännöissä. Maksujen perusteet tulee toimittaa muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta Vakuutusvalvontavirastolle

tiedoksi.

81 §

Vakuustustoiminnassa on noudatettava, jollei muualla laissa toisin säädetä, Vakuutusvalvontaviraston määräysten mukaisia laskuperusteita:

- 1) vastuuvelan laskemisessa; sekä
- 2) vapaakirjan ja takaisinoston määrittämisessä.

82 §

Jos vastuuvelan perusteita muutetaan, on perusteita sovellettava myös ennen muutosta jäseniksi tullessiin, jollei heitä varten laadita eri perusteita. Jos uusien perusteiden mukainen vastuovelka on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, voi Vakuutusvalvontavirasto myöntää vakuutuskassalle luvan pitää vastuovelka tältä osin pienempänä määrätyn ajan, kuitenkin enintään kymmenen vuotta. Erotusta on vuosittain vähennettävä Vakuutusvalvontaviraston hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

84 a §

Eläkekassan on kohtuullisin väliajoin saatettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille kassan jäsenille tiedoksi voimassa olevat eläkekassan säännöt, joista käy ilmi heidän lisätujen

sa laajuus ja valintamahdollisuudet. Samalla on tiedotettava jäsenten käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista.

90 a §

Lisäetu tulee maksaa lisäetujärjestelmän piiriin kuuluville tai kuuluneille kassan jäsenille tai muille vakuutetuille myös Euroopan talousalueen kuuluvaan toiseen valtioon samoin edellytyksin kuin Suomessa.

Lisäetuudet voidaan maksaa myös Euroopan talousalueen ulkopuolelle, jollei siitä kassan säännöissä määrätä toisin.

111 §

Kassankokous voi sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, päättää kassan asettamisesta selvitystilaan ja sen purkamisesta. Eläkekassan osalta tässä tarkoitettua päätöksen saa kuitenkin toimeenpanna vain, jos kassa on luovuttanut koko vastuunsa toiselle eläkekassalle, eläkesäätiölle tai vakuutusyhtiölle. Työntekijäin eläkelain mukaiseen vastuuseen ei tällöin sisällytetä runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuupillisesti laskettavaa taositusmäärää.

12 luku

Sulautuminen, vastuun siirtäminen ja vastaanottaminen sekä eläkekassan jakautuminen

132 §

Vakuutuskassa (*sulautuva kassa*) voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen vakuutuskassaan (*vastaanottava kassa*) siten, että sulautuvan kassan vastuu sekä muut velat ja varat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle kassalle. Vakuutuskassa (*luovuttava kassa*) voi niin ikään siirtää Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella vastuunsa toiselle kassalle, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettulle eläkesäätiölle tai vakuutusyhtiölle (*vastaanottava vakuutuslaitos*). Eläkekassa voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella luovuttaa kassassa olevan yhden osakkaan vakuutusta koskevan työntekijäin eläkelain mukaisen vastuun (*osakaskohtainen vastuu*) toiselle eläkekassalle, eläkesääti-

ölle tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettulle työeläkevakuutusyhtiölle.

Siirrettäessä 111 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaavaa vastuuta vastaanottavaan vakuutuslaitokseen 83 b §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä. Jos eläkekassan toimintapääoma on suurempi kuin vakavaraisuusraja vastaava määrä, toimintapääoma siirretään kokonaan, kuitenkin enintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä tai sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella säädetty määrä, sen mukaan kumpi näistä määristä on suurempi. Muu osa toimintapääomasta voidaan palauttaa osakkaalle siten kuin 83 a §:n 4 momentissa säädetään.

Siirrettäessä 111 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaavaa vastuuta vastaanottavaan vakuutuslaitokseen toimintapääomaa on siirrettävä määrä, joka mahdollistaa vastaanottavassa vakuutuslaitoksessa sellaisen sijoitusjakautuman, jolla riittävällä todennäköisyydellä ja riittävällä turvaavuudella voidaan odottaa pitemmällä aikavälillä saavutettavan työntekijäin eläkelain 12 a §:ssä tarkoitettu laskuperustekorona mukainen tuotto siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Jos siirtyvän omaisuuden perusteella laskettu 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä on suurempi kuin edellä tarkoitettua asetuksen mukaan määrätyn toimintapääoman määrä, eläkekassasta luovutettava toimintapääoma määritetään edellä tarkoitettua asetuksen mukaan, ja siirtyvää toimintapääomaa on täydennettävä siten, että se vastaa siirtyvän omaisuuden perusteella laskettua 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää. Jos edellä tarkoitettua asetuksen mukaisesti määrätyn toimintapääoman määrä muodostuu suuremmaksi kuin luovutettavaa vastuuta vastaava osuus eläkekassan toimintapääomasta, eläkekassasta luovutetaan luovutettavaa vastuuta vastaava osuus toimintapääomasta ja luovutettua toimintapääomaa on täydennettävä siten, että

se vastaa ministeriön asetuksessa säädettyä määrää. Laskettaessa luovutettavan vastuun osuutta eläkekassan toimintapääomasta on eläkekassan toimintapääoman tasoa määrätessä otettava huomioon säännökset vakavaraisuuslaskennassa käytettävän vastuuvelan määrittelystä. Muu osa toimintapääomasta voidaan palauttaa osakkaille siten kuin 83 a §:n 4 momentissa säädetään.

Siirrettäessä toimintapääomaa 2 ja 3 momentin mukaisesti:

1) työntekijäin eläkelain nojalla vuosina 1997—1999 kurtutettua toimintapääomaa on vuoden 2005 loppuun saakka siirrettävä siirtohetkellä jäljellä oleva määrä kokonaisuudessaan vastaanottavaan vakuutuslaitokseen;

2) 1 kohdassa mainitun lain voimaantulosäännöksen (1293/1996) 2 ja 3 momentin estämättä, toimintapääomavaatimukset tulee täyttää täysimääräisesti, sekä

3) siirrettävän toimintapääoman tulee muodostua eristä, jotka vastaanottava vakuutuslaitos voi lukea toimintapääomaansa.

Luovutettaessa 1 momentissa tarkoitettua osakaskohtaista vastuuta vastaanottavalle eläkelaitokselle on omaisuutta siirrettävä siirtyvää vastuuvelkaa ja siihen sisältyvää, 3 momentissa tarkoitettua siirtyvää toimintapääomaa vastaava määrä. Siirrettävä omaisuus arvostetaan käypään arvoon. Luovutettaviin varoihin tulee ensisijaisesti sisällyttää eroavan osakkaan toimintaan liittyvät sijoitukset, jollei toisin sovita. Jos vakuutus toiminnan luovuttamisesta tehdyssä sopimuksessa ei muuta sovita, muut varat siirretään rahana. Luovutettavaan vastuuseen katsotaan tällöin kuuluvan:

1) osakkaan voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman osakkaan teknisestä syystä kassassa päätetyt vakuutukset; sekä

2) osakkaaseen sulautuneen toisen osakkaan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa kassassa ja joka on päätetty osakkaan sulautumisen vuoksi.

Sulautumista koskeva sopimus on kummankin kassan kassankokouksen hyväksyttävä. Vastuun siirtämistä koskeva sopimus on luovuttavan kassan kassankokouksen sekä, jos vastuun siirtäminen tapahtuu toiselle vakuutuskassalle, vastaanottavan kassan kassankokouksen hyväksyttävä. Päätös on sulau-

tuvan tai luovuttavan kassan osalta pätevä vain, jos sitä on kannattanut sama äänten enemmistö, joka vaaditaan asetettaessa kassa selvitystilaan 111 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa. Eläkekassan 1 momentissa tarkoitettun osakaskohtaisen vastuun luovuttamisesta päätöksen tekee kassan hallitus, jollei muualla tässä laissa tai kassan säännöissä toisin säädetä tai määrätä. Jos kuitenkin siirrettävä vastuuvetka on enemmän kuin kymmenen prosenttia kassan koko työntekijäin eläkelain mukaisesta vastuuvetelasta, on siirrosta päätettävä kassankokouksessa. Sulautumisesta ja vastuun siirtämisestä voidaan päättää, vaikka sulautuva tai luovuttava kassa on asetettu selvitystilaan.

Siirrettäessä vastuun osa on vastaavasti noudatettava, mitä vastuun siirtämisestä säädetään. Siirrettäessä 1 momentissa tarkoitettua osakaskohtaista vastuuta osakas, jonka vakuutuksia koskevaa vastuuta siirretään, on velvollinen täydentämään toimintapääomaa 3 momentin mukaisesti siten kuin siitä tarkemmin määrätään kassan säännöissä. Eläkekassan 1 momentissa tarkoitettun osakaskohtaisen vastuun siirtäminen ei kuitenkaan ole mahdollista, jos saman vastuun tai sen osan vastaanottamisesta on siirtohetkellä kulunut vähemmän kuin viisi vuotta. Tällöin edellytyksenä vastuun osan siirtämiselle eläkesäätiöön on lisäksi, että siirrettävään vakuutuskantaan liittyvissä vakuutuksissa on yhteensä vähintään 300 vakuutettua ja että työnantajat, joiden vakuutuksiin liittyvää vakuutuskantaa siirretään, ovat eläkesäätiölain 115 §:n 1 momentissa tarkoitettuja työnantajia.

134 §

Mitä 132 §:ssä säädetään vastuun siirrosta, on soveltuvin osin noudatettava myös silloin, kun vakuutuskassa vastaanottaa toisen vakuutuslaitoksen vastuun tai vakuutus toiminnan tai osan siitä tahi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 a §:ssä tarkoitettun työnantajakohtaisen vakuutuskannan.

Vastaanotettaessa 1 momentissa tarkoitettua työnantajakohtaista vakuutuskantaa, 132 §:n 1 momentissa tarkoitettua osakaskohtaista vastuuta, tai työntekijäin eläkelain mukais-

ta vakuutustoimintaa tulee vastaanotettavaa toimintapääomaa olla vähintään sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella säädetty määrä tai vastaanotettavan omaisuuden perusteella lasketun 83 c §:n 1 momentissa tarkoitetun vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää vastaava määrä, jos tämä on suurempi. Jos tällöin luovuttavasta eläkelaitoksesta siirtyvä lisävakuutusvastuu on pienempi kuin edellä tarkoitettu määrä, liittyvän osakkaan on täydennettävä toimintapääoma edellä tarkoitettuun määrään saakka.

135 §

Neljän kuukauden kuluessa siitä, kun sulautuva tai luovuttava vakuutuslaitos ja vastaanottava vakuutuslaitos ovat hyväksyneet sulautumista tai vastuun siirtämistä koskevan sopimuksen, niiden on haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen tai vastuun siirtämisen vaatimalle kassan sääntöjen muutokselle sekä, jos kysymys on 133 §:ssä tarkoitetusta sulautumisesta, uuden vakuutuslaitoksen säännöille.

Sulautumista tai vastuun siirtämistä koskevista hakemuksista Vakuutusvalvontaviraston on, jollei se katso että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava vastaanottavan vakuutuslaitoksen kustannuksella virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muutoksia hakemusta vastaan, esittämään ne Vakuutusvalvontavirastolle sen määräajassa ajassa joka saa olla enintään kaksi kuukautta. Vakuutusvalvontaviraston on veloitettava sulautuva tai luovuttava kassa viipymättä antamaan tieto kuulutuksesta sulautuvan tai luovuttavan kassan jäsenille ja osakkaille kassan säännöissä määrättyllä tavoin. Jos kysymyksessä on 132 §:n 1 momentissa tarkoitetun osakkoittaisen vastuun vastaanottamisesta, Vakuutusvalvontaviraston on veloitettava vastaanottava eläkekassa huolehtimaan siitä, että kuulutuksesta tiedotetaan Vakuutusvalvontaviraston ohjeiden mukaan myös siirtyvän osakkaan ilmoitus-

taululla. Työntekijäin eläkelain mukaista vastuuta vastaanottavan eläkekassan on lisäksi ilmoitettava vastuun siirrosta siirtyville eläkkeen tai muun etuuden saajille viimeistään luovutuksen jälkeen tapahtuvan ensimmäisen etuuksien maksun yhteydessä.

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä 1 momentissa tarkoitetusta hakemuksesta kilpailuviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailurajoituksesta annetussa laissa (480/1992) tarkoitetun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa 1 momentissa mainittuun toimenpiteeseen, jollei toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja ja jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä.

Vastuu siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle, kun Vakuutusvalvontavirasto on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Virasto voi hakemuksesta vahvistaa vastuun siirtymiselle muunkin ajankohdan.

Jollei suostumusta ole haettu määräajassa tai, jos se on evätty, on sulautuminen tai vastuun siirtäminen rauennut.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ja ohjeet tässä pykälässä tarkoitetusta hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laskettaessa 132 §:n 9 momentin mukaista viiden vuoden vähimmäisaikaa ei oteta huomioon niitä vastuun vastaanottamisia, jotka ovat tapahtuneet ennen lain voimaantuloa.

Työntekijäin eläkelain mukaisen vastuun luovuttamista koskeva hakemus on käsiteltävä ja ratkaistava tämän lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaan, jos Vakuutusvalvontaviraston suostumusta on haettu ennen lain voimaantuloa. Vakuutusvalvontavirasto voi kuitenkin hakijan pyynnöstä päättää, että hakemus käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

3.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 8 § ja 61 §, 88 §:n 5 momentti, 100 §:n 3 momentti, 102 §, 116 §:n 1 momentin 4 kohta ja 125 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 88 §:n 5 momentti, 100 §:n 3 momentti ja 125 §:n 1 momentti laissa 942/2000, 102 § osaksi laissa 308/1998 ja 116 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1323/1997, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 288/2000, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, lakiin uusi 49 a §, 88 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1323/1997, uusi 6—8 momentti, jolloin nykyinen 6—8 momentti, siirtyvät 9—11 momentiksi, lakiin uusi 100 a § ja 116 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1323/1997, uusi 4 a kohta seuraavasti:

2 §

Toimintapiiriin voi kuulua myös työnantajan johonkin toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon lähettämiä työntekijöitä, jotka työskentelevät työnantajan tai työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- tai tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräamisvaltaa, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan.

8 §

Perustamisesta on tehtävä perustamiskirja, joka on päivättävä ja työnantajan allekirjoitettava.

Perustamiskirjaan on sisällytettävä suunnitelma aiotusta toiminnasta (*toimintasuunnitelma*) ja ehdotus eläkesäätiön säännöiksi, minkä lisäksi siinä on mainittava:

- 1) perustajan nimi, kansalaisuus, asuinpaikka ja postiosoite; sekä
- 2) eläkesäätiölle perustettaessa tuleva peruspääoma.

7 luku

Etuuden maksaminen ja eläkesäätiön vastuun rajoittaminen

49 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on kohtuullisin väliajoin saatettava tiedoksi toimintapiiriinsä kuuluville, muille kuin eläkkeen tai muun etuuden saajille eläkesäätiön säännöt, joista käy ilmi heidän eläkeoikeuksiensa laajuus ja järjestelmään liittyvät valintamahdollisuudet. Samalla mainituille toimintapiiriin kuuluville on toimitettava tiedot heidän käytettävissään olevista oikeusturvakeinoista.

61 §

Vapaaehtoisen lisäeläkejärjestelmän mukainen lisäeläke ja muu etuus tulee maksaa eläkkeen tai muiden etujen saajille myös Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon samoin edellytyksin kuin Suomessa. Mainitut etuudet voidaan maksaa myös Euroopan talousalueen ulkopuolelle, jollei eläkesäätiön säännöissä ei toisin määrätä.

88 §

Ostettaessa B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle 78 §:n 1 momentissa tarkoitettu tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaava etuus 1 momentissa tarkoitettua vakuutuslaitoksesta 48 a §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä. Jos eläkesäätiön toimintapääoma on suurempi kuin vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, toimintapääoma siirretään kokonaan, kuitenkin enintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä tai sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön 6 momentissa tarkoitettua asetuksella säädetty määrä, sen mukaan kumpi näistä määristä on suurempi.

Ostettaessa B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle työntekijäin eläkelain mukainen etuus 100 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimintapääomaa on siirrettävä määrä, joka mahdollistaa vastaanottavassa vakuutuslaitoksessa sellaisen sijoitusjakautuman, jolla riittävällä todennäköisyydellä ja riittävällä turvaavuudella voidaan odottaa pitemmällä aikavälillä saavutettavan työntekijäin eläkelain 12 a §:ssä tarkoitettu, laskuperustekorona mukainen tuotto siten kuin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Jos siirtyvän omaisuuden perusteella laskettu 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä on suurempi kuin edellä tarkoitettua asetuksen mukaan määrätyn toimintapääoman määrä, eläkesäätiöstä luovutettava toimintapääoma määritetään edellä tarkoitettua asetuksen mukaan ja eroavan työnantajan on täydennettävä siirtyvä toimintapääoma siten, että se vastaa siirtyvän omaisuuden perusteella laskettua 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää. Jos edellä tarkoitettua asetuksen mukaan määrätyn toimintapääoman määrä muodostuu suuremmaksi kuin luovutettava vakuutustoimintaa vastaava osuus toimintapääomasta, eläkesäätiöstä luovutetaan luovutettavaa vakuutustoimintaa vastaava osuus toimintapääomasta, ja eroavan työnantajan on täydennettävä luovutettavaa toimintapääomaa siten, että se vastaa ministeriön asetuksessa säädettyä määrää. Laskettaessa

luovutettavan vakuutustoiminnan osuutta eläkesäätiön toimintapääomasta on eläkesäätiön toimintapääoman tasoa määrättäessä otettava huomioon säännökset vakavaraisuuslaskennassa käytettävän eläkevastuun määrittelystä.

Siirrettäessä toimintapääomaa 5 ja 6 momentin mukaisesti:

1) työntekijäin eläkelain nojalla vuosina 1997-1999 kartutettua toimintapääomaa on vuoden 2005 loppuun saakka siirrettävä siirtohetkellä jäljellä oleva määrä kokonaisuudessaan vastaanottavaan vakuutuslaitokseen;

2) 1 kohdassa mainitun lain (1293/1996) voimaantulosäännöksen (1293/1996) 2 ja 3 momentin estämättä, toimintapääomavaatimukset tulee täyttää täysimääräisesti, sekä

3) siirrettävän toimintapääoman tulee muodostua eristä, jotka vastaanottava vakuutuslaitos voi lukea toimintapääomaansa.

Mitä 5—7 momentissa säädetään sovelletaan myös vakuutustoiminnan osittaiseen luovuttamiseen. Mainittuja momenttien säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta vakuutustoiminnan luovuttamiseen jakautumisessa, joka tapahtuu 100 §:n mukaisesti.

Jos selvitystilassa olevalle B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle jää varoja sen jälkeen, kun vakuutustoiminta on luovutettu, velat suoritettu ja kaikki muutkin sitoumukset täytetty, voidaan erotusta vastaavat varat palauttaa työnantajalle.

Jos selvitystilassa olevalle A-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön A-osastolle jää varoja sen jälkeen, kun vakuutustoiminta on luovutettu, velat suoritettu ja kaikki muutkin sitoumukset täytetty, voidaan nämä varat palauttaa työnantajalle tai käyttää eläkkeen ja muiden etuuksien saajien sekä toimintapiiriin kuuluvien ja kuuluneiden henkilöiden etuuksien turvaamiseen tai eläkesäätiön säännöissä määrättyllä muulla tavalla.

Mitä 1 momentin toisessa virkkeessä ja 2—4 momentissa säädetään, ei sovelleta työntekijäin eläkelain mukaiseen toimintaan.

11 luku

Eläkesäätiön sulautuminen ja jakautuminen sekä vakuutustoiminnan luovuttaminen tai vastaanottaminen

100 §

Sulautumista koskeva sopimus (*sulautumissopimus*) sekä jakautumista koskeva sopimus (*jakautumissopimus*) on eläkesäätiöihin kuuluvien työntekijien ja eläkesäätiöiden hallitusten tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Vakuutustoiminnan luovuttamista koskeva sopimus on luovuttavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Jos vakuutustoiminnan luovuttaminen tapahtuu toiselle eläkesäätiölle, on vastaanottavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston myös hyväksyttävä sopimus. Sulautumisesta, jakautumisesta ja vakuutustoiminnan luovuttamisesta voidaan päättää, vaikka sulautuva, jakautuva tai luovuttava eläkesäätiö on asetettu selvitystilaan. Luovutettaessa vakuutustoiminnan osa on vastaavasti noudatettava, mitä vakuutustoiminnan luovuttamisesta säädetään.

100 a §

Eläkesäätiö voi vastaanottaa toisen vakuutuslaitoksen luovuttaman 100 §:ssä tarkoitetun vakuutustoiminnan, eläkekassan vastuun tai työeläkevakuutusyhtiön työntekijäkohtaisen vakuutuskannan.

Vastaanotettaessa 1 momentissa tarkoitettua työntekijäin eläkelain mukaista vakuutustoimintaa, vastuuta ja vakuutuskantaa tulee vastaanotettavaa toimintapääomaa olla vähintään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty määrä tai vastaanotettavan omaisuuden perusteella lasketun 48 b §:n 1 momentissa tarkoitetun vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää vastaava määrä, jos tämä on suurempi. Jos luovuttavasta eläkelaitoksesta siirtyvä lisävakuutusvastuu on pienempi kuin edellä tarkoitettu määrä, liittyvän työntekijän on täydennettävä toimintapääoma edellä tarkoitettuun määrään saakka.

102 §

Neljän kuukauden kuluessa siitä, kun sulautuva tai luovuttava eläkesäätiö ja vastaanottava vakuutuslaitos ovat hyväksyneet sulautumista tai vakuutustoiminnan luovuttamista koskevan sopimuksen, niiden on haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen tai vakuutustoiminnan luovuttamisen vaatimalle eläkesäätiön sääntöjen muutokselle sekä, jos on kysymys 101 §:ssä tarkoitettua sulautumisesta, uuden eläkesäätiön säännöille. Eläkesäätiön 78 §:n 4 momentin mukainen selvitystilaan asettaminen ja purkaminen, samoin kuin 100 §:ssä ja 125 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakuutustoiminnan tai sen osan luovuttaminen tai 100 a §:n mukaisen vakuutustoiminnan tai sen osan vastaanottaminen ei kuitenkaan ole mahdollista, jos toimenpide koskee työntekijäin eläkelain mukaista vakuutustoimintaa ja jos saman vakuutustoiminnan tai sen osan aikaisemmasta luovutuksesta on kulunut luovutushetkellä vähemmän kuin viisi vuotta. Viiden vuoden vähimmäis-aikavaatimusta ei kuitenkaan oteta huomioon niissä vakuutustoiminnan luovutuksissa, jotka johtuvat siitä, että työntekijä on tullut erotetuksi eläkesäätiöstä eläkesäätiön sääntöjen nojalla tai että työntekijä on joutunut eroamaan eläkesäätiöstä sen vuoksi, ettei työntekijä enää ole täyttänyt säätiön toimintapiiriin kuulumisen edellytyksiä.

Hakemukseen, jossa pyydetään Vakuutusvalvontaviraston suostumusta eläkesäätiön sulautumiseen tai vakuutustoiminnan tai sen osan luovuttamiseen, on liitettävä sulautumista tai vakuutustoiminnan luovuttamista koskeva sopimus alkuperäisenä sekä oikeaksi todistetut jäljennökset niistä sulautuvan tai luovuttavan eläkesäätiön sekä vastaanottavan eläkelaitoksen päätöksistä, joilla sopimus on hyväksytty. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta ja hakemuksessa annettavista selvityksistä.

Sulautumista tai vakuutustoiminnan luovuttamista koskevasta hakemuksesta Vakuutusvalvontaviraston on, jollei se katso, että hakemus on ilman enempiä selvityksiä hylättävä, kuulutettava vastaanottavan vakuutuslaitoksen kustannuksella Virallisessa lehdes- sä. Kuulutuksessa on kehoitettava niitä, jotka

tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne Vakuutusvalvontavirastolle sen määräämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta. Vakuutusvalvontaviraston on velvoitettava sulautuva, luovuttava tai vastaanottava eläkesäätiö viipymättä huolehtimaan siitä, että kuulutuksesta tiedotetaan Vakuutusvalvontaviraston ohjeiden mukaan sen työnantajan ilmoitustaululla, jota mainittu toimenpide koskee. Eläkesäätiön on ilmoitettava vakuutustoiminnan tai sen osan vastaanottamisesta siirtyvään vakuutustoimintaan kuuluville eläkkeen tai muiden etuuksien saajille viimeistään luovutuksen jälkeen tapahtuvan ensimmäisen etuuksien maksun yhteydessä. Jos sulautuminen tai vakuutuskannan tai sen osan luovuttaminen tai vastaanottaminen koskee vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuja, joita ei voida suorittaa eläkesäätiön sääntöjen mukaan, tulee tieto kuulutuksesta antaa luovuttavan eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvalla henkilöllä, eläkkeen ja muiden etuuksien saajille sekä työnantajille eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla.

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettu hakemuksesta kilpailuviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailunrajotuksista annetussa laissa (480/1992) tarkoitettuun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, milloin vakuutustoiminnan osan luovuttaminen koskee vain yksittäistä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvaa henkilöä, edellyttäen että Vakuutusvalvontavirasto on antanut siihen suostumuksensa.

Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa 1 momentissa mainittuun toimenpiteeseen, jollei toimenpide loukkaa eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien tai kuuluneiden henkilöiden tai eläkkeen ja muiden etuuksien saajien etuja ja jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä.

Vakuutustoiminta siirtyy vastaanotavalle vakuutuslaitokselle luovutussopimuksessa mainittuna ajankohtana, kun Vakuutusvalvontavirasto on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen, jollei Vakuutusvalvontavirasto päätöksessään määrää jotain myöhempää ajankohtaa.

Jollei suostumusta ole haettu määrääjässä tai jos se on evätty, on sulautuminen tai vakuutustoiminnan luovuttaminen rauennut.

116 §

Sen lisäksi, mitä 9 §:ssä säädetään, on yhteiseläkesäätiön säännöissä mainittava:

4) milloin työnantajan on erottava tai tultava erotetuksi eläkesäätiöstä sekä eroavan tai erotetun työnantajan velvollisuudet eläkesäätiötä kohtaan sekä erityisesti työnantajan velvollisuutta täydentää toimintapäätöksiä 88 §:n 6 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa;

4 a) eläkesäätiöön liittyvän työnantajan velvollisuudesta täydentää 100 a §:n 2 momentissa tarkoitettua tilanteessa toimintapäätöksiä;

125 §

Jos työnantaja eroaa tai erotetaan yhteiseläkesäätiöstä, on kyseisen työnantajan eläkevastuu ja sen katteena olevat varat luovutettava toiselle eläkesäätiölle, eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle noudattaen soveltuvin osin 11 luvun säännöksiä. Luovutettaviin varoihin tulee ensisijaisesti sisällyttää työnantajan toimintaan liittyvät sijoitukset, jollei toisin sovita. Jos vakuutustoiminnan luovutuksesta tehdyssä sopimuksessa ei muuta sovita muut varat siirretään rahana. Sama koskee työnantajaa, joka lopettaa sen toimintansa, jonka piirissä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat henkilöt toimivat, jollei Vakuutusvalvontavirasto ole antanut 78 §:n 3 momentissa tarkoitettua suostumusta eläkesäätiön toiminnan jatkamiseen kyseisen työnantajan osalta. Yhteiseläkesäätiö voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyittä luovuttamalla vakuutustoimintansa kokonaan tai jonkin työnantajan tai joidenkin työnantajien osalta perustettavalle eläkesäätiölle tai perustettaville eläkesäätiöille. Mitä 100 ja 107 §:ssä säädetään eläkesäätiön jakautumisesta, noudatetaan soveltuvin osin myös yhteiseläkesäätiön jakautumiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laskettaessa 102 §:n 1 momentin mukaista viiden vuoden vähimmäisaikaa ei oteta huomioon niitä vakuutustoiminnan vastaanottamisia, jotka ovat tapahtuneet ennen lain voimaantuloa.

Työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutus-toiminnan luovuttamista koskeva hakemus

on käsiteltävä ja ratkaistava tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan, jos Vakuutusvalvontaviraston suositusta on haettu ennen lain voimaantuloa. Vakuutusvalvontavirasto voi kuitenkin hakijan pyynnöstä päättää, että hakemus käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 7 §:n 4 momentti, 10 §, 27 §:n 5 momentti sekä 10 luvun ja 29 §:n otsikko ja 1 momentti sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 4 momentti laissa 306/1998, 10 luvun otsikko sekä 29 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 640/1997, sekä
lisätään lakiin uusi 6 a § ja 10 a luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

Työeläkevakuutusyhtiön osakkuus

6 a §

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaat

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaita ovat vakuutuksenottajat, sekä jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään, takuusuuksien omistajat ja vakuutetut.

7 §

7 §

Asianomainen ministeriö voi kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus ja tarvittavat selvitykset on annettu ministeriölle, kieltää osakkeiden tai takuusuuksien hankinnan, jos omistuksen katsotaan vaarantavan työeläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Ministeriöllä on oikeus asettaa omistukselle ehdot, joita ministeriö pitää tarpeellisina vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi.

Vakuutusvalvontavirasto voi kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus ja tarvittavat selvitykset on annettu *Vakuutusvalvontavirastolle*, kieltää osakkeiden tai takuusuuksien hankinnan, jos omistuksen katsotaan vaarantavan työeläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä. *Vakuutusvalvontavirastolla* on oikeus asettaa omistukselle ehdot, joita *se* pitää tarpeellisina vakuutustoiminnan terveen kehityksen turva-

miseksi. *Hankinnan tai luovutuksen osapuolet eivät saa ryhtyä toimenpiteisiin hankinnan tai luovutuksen perusteella, ennen kuin hankintaa koskevassa asiassa on annettu lopullinen päätös tai hankinnan voidaan katsoa muutoin tulleen hyväksytyksi, ellei asian käsittelyssä toisin määrätä.*

10 §

Hallituksen toiminnasta

Työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat on valmisteltava hallituksessa, jonka jäsenille on varattava tilaisuus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta yhtiökokouksessa.

Hallituksen päättäessä tai tehdessä ehdotusta yhtiön osakepääoman ja takuupääoman korottamisesta tai alentamisesta, sulautumisesta, vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta, takuupääomasta, voitonjaosta tai työeläkevakuutusyhtiön sijoitussuunnitelma on päätös tehtävä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä.

27 §

Sijoituspäätöksen valmistelu ja tekeminen

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

10 §

Hallituksen toiminnasta

Hallituksen päättäessä tai tehdessä ehdotusta yhtiön osakepääoman ja takuupääoman korottamisesta tai alentamisesta, sulautumisesta, vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta, takuupääomasta, voitonjaosta tai työeläkevakuutusyhtiön sijoitussuunnitelma, *hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jota vähintään kaksi kolmasosaa hallituksen läsnä olevista jäsenistä on kannattanut.*

Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen jäsenelle on varattava tilaisuus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta yhtiökokouksessa.

27 §

Sijoituspäätöksen valmistelu ja tekeminen

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 4 momentissa tarkoitetuista yhtiön omaa sijoitustoimintaa täydentävistä varojenhoitopalveluista, sijoitustoiminnan asiantuntijapalveluista, aputoiminnoista tai näihin rinnastettavista muista palveluista.

10 luku.

Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen ja jakautuminen

29 §

Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen ja jakautuminen

Työeläkevakuutusyhtiö voi asianomaisen ministeriön suostumuksella sulautua toiseen työeläkevakuutusyhtiöön, luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan toiselle työeläkevakuutusyhtiölle tai jakautua siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään. Ministeriön on annettava suostumuksensa, jollei edellä tarkoitettu toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja, jollei sen katsota vaarantavan vakuutus toiminnan tervettä kehitystä ja jos ministeriö katsoo vakuutuskannan luovuttamisen olevan työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua. Ennen suostumuksen antamista ministeriölle on toimitettava luovuttavan yhtiön vastuuvelasta ja sen katteesta sekä toimintapäätösmästä laadittu laskelma. Ministeriöllä on oikeus liittää suostumuksensa antamiseen ehdot, joita ministeriö pitää tarpeellisena vakuutusten käsittämien etujen tai vakuutus toiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi.

10 luku

Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen

29 §

Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen toiselle työeläkevakuutusyhtiölle ja jakautuminen

Työeläkevakuutusyhtiö voi *Vakuutusvalvontaviraston* suostumuksella sulautua toiseen työeläkevakuutusyhtiöön, luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan toiselle työeläkevakuutusyhtiölle tai jakautua siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään. *Vakuutusvalvontaviraston* on annettava suostumuksensa, jollei edellä tarkoitettu toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja, jollei sen katsota vaarantavan vakuutus toiminnan tervettä kehitystä ja jos *Vakuutusvalvontavirasto* katsoo vakuutuskannan luovuttamisen olevan työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua. Ennen suostumuksen antamista *Vakuutusvalvontavirastolle* on toimitettava luovuttavan yhtiön vastuuvelasta ja sen katteesta sekä toimintapäätösmästä laadittu laskelma. *Vakuutusvalvontavirastolla* on oikeus liittää suostumuksensa antamiseen ehdot, joita *vakuutusvalvontavirasto* pitää tarpeellisena vakuutusten käsittämien etujen tai vakuutus toiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi.

10 a luku

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen eläkesäätiölle tai eläkekassalle

29 a §

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen

Työeläkevakuutusyhtiö voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella luovuttaa yhtiössä olevan yhden työnantajan vakuutusta koskevan työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutus-

kannan (**työnantajakohtainen vakuutuskanta**) tätä varten perustetulle, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetulle eläkesäätiölle tai vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetulle eläkekassalle (**vastaanottava eläkelaitos**).

Työnantajakohtainen vakuutuskanta voidaan luovuttaa myös jo toiminnassa olevaan, 1 momentissa mainittujen lakien mukaiseen eläkesäätiöön tai eläkekassaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun luovutuksen edellytyksenä on, että luovutettavaan vakuutuskantaan sisältyvissä vakuutuksissa on yhteensä vähintään 300 vakuutettua työntekijää.

Luovutettavaan vakuutuskantaan katsotaan kuuluvan:

1) työnantajan voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman työnantajan teknisestä syystä työeläkevakuutusyhtiössä päätetyt vakuutukset; sekä

2) työnantajaan sulautuneen toisen työnantajan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa työeläkevakuutusyhtiössä ja joka on päätetty työnantajan sulautumisen vuoksi.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan myös samassa työeläkevakuutusyhtiössä kahden tai useamman työnantajan vakuutusta koskevan työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuskannan luovuttamiseen, edellyttäen että työnantajat ovat eläkesäätiölain 115 §:n 1 momentissa tai vakuutuskassalain 4 §:ssä tarkoitettuja työnantajia. Luovutettaessa vakuutuskantaa eläkesäätiöön kussakin työnantajakohteisessa vakuutuskannassa tulee olla vakuutettuna erikseen vähintään 50 työntekijää.

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen ei kuitenkaan ole mahdollinen, jos edellä tässä pykälässä, eläkesäätiölain 102 §:n 1 momentissa tai vakuutuskassalain 132 §:n 9 momentissa tarkoitettua saman vakuutuskannan tai sen osan aikaisemmasta luovuttamisesta luovuttamishetkellä on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta.

29 b §

**Työeläkevakuutusyhtiön päätöksenteko
työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa**

Tässä luvussa tarkoitetusta vakuutuskannan luovuttamisesta päättää työeläkevakuutusyhtiön hallitus, jos luovutettava vakuutuskanta on enintään kymmenen prosenttia työeläkevakuutusyhtiön 14 §:n mukaisesta vastuuvelasta. Tällöin hallituksen päätökseksi tulee se mielihetki, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista on kannattanut tai, äänen mennessä tasan, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

Muutoin vakuutuskannan luovuttamisesta päättää työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokous. Tällöin päätös on tehtävä vakuutusyhtiölain (1062/1979) 16 a luvun 8 §:n mukaisesti.

29 c §

Vakuutusvalvontaviraston suostumus työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamiseen

Työeläkevakuutusyhtiön ja vastaanottavan eläkelaitoksen on neljän kuukauden kuluessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan sopimuksen tekemisestä haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus luovutussopimukseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu hakemuksesta on Vakuutusvalvontaviraston, jos se ei katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava vastaanottavan eläkelaitoksen kustannuksella Virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne Vakuutusvalvontavirastolle sen määräämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta.

Vakuutusvalvontaviraston on veloitettava vastaanottava eläkelaitos viipymättä huolehtimaan siitä, että kuulutuksesta tiedotetaan Vakuutusvalvontaviraston ohjeiden mukaisesti sen työnantajan ilmoitustaululla, jonka vakuutuksesta koskeva vakuutuskanta luovutetaan.

Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa työnantajakohtaisen vakuu-

tuskannan luovuttamiseen, jollei toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja ja, jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä.

Vastaanottavan eläkelaitoksen on ilmoitettava vakuutuskannan siirtymisestä tähän vakuutuskantaan kuuluville eläkkeen tai muun etuuden saajille viimeistään siirtymisen jälkehen tapahtuvan ensimmäisten etuuksien maksun yhteydessä.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ja ohjeet tässä pykälässä tarkoitettusta hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

29 d §

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä vastuuvelka

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa vastaanottavaan eläkelaitokseen siirretään luovutettavan vakuutuskannan osuus 14 §:n mukaisesta vastuuvelasta, lukuun ottamatta runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuuopillisesti laskettavaa tasoitusmäärää ja ositettua lisävakuutusvastuuta. Osittamatonta lisävakuutusvastuuta siirretään kuitenkin 29 e §:n mukaan määräytyvä määrä.

29 e §

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä toimintapääoma

Työeläkevakuutusyhtiöstä on luovutettava osittamatonta lisävakuutusvastuuta määrä, joka mahdollistaa vastaanottavassa eläkelaitoksessa sellaisen sijoitusjakautuman, jolla riittäväällä todennäköisyydellä ja riittäväällä turvaavuudella voidaan odottaa pidemmällä aikavälillä saavutettavan työntekijäin eläkelain 12 a §:ssä tarkoitettu laskuperustekorona mukainen tuotto (siirtyvä toimintapääoma).

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella vahvistetaan kahden vuoden välein 1 momentissa tarkoitettu määrä kiinteänä prosentiosuutena vakavaraisuuslaskennassa käytet-

tävästä vastuuvelasta.

Jos 2 momentissa tarkoitettun asetuksen mukaan määrätyn toimintapääoman määrä muodostuu suuremmaksi kuin luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomasta, työeläkevakuutusyhtiöstä luovutetaan luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus yhtiön toimintapääomasta. Laskettaessa luovutettavan vakuutuskannan osuutta työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomasta on yhtiön toimintapääoman tasoa määrättäessä otettava huomioon säännökset vakavaraisuuslaskennassa käytetävän vastuuvelan määrittelystä.

29 f §

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä omaisuus

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa on siirrettävä vastaanottavalle eläkelaitokselle omaisuutta 29 d §:ssä tarkoitettua siirtyvää vastuovelkaa ja siihen sisältyvää 29 e §:ssä tarkoitettua siirtyvää toimintapääomaa vastaava määrä.

Siirrettävä omaisuus arvostetaan käypään arvoon. Siirrettäviin varoihin luetaan ensisijaisesti, ellei toisin sovita, omaisuuserät, joiden voidaan katsoa liittyvän sen työnantajan toimintaan, jonka vakuutusta koskeva vakuutuskanta luovutetaan. Näiden omaisuuserien lisäksi siirrettävät varat koostuvat käteisestä rahasta, jollei työeläkevakuutusyhtiön ja vastaanottavan eläkelaitoksen välisessä sopimuksessa erikseen toisin sovita.

29 g §

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen voimaantuloajankohta

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamista koskevassa sopimuksessa on mainittava vakuutuskannan luovuttamisen suunniteltu voimaantuloajankohta.

29 h §

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisesta johtuvien kustannusten korvaaminen

Työnantaja, jonka vakuutuskanta luovutetaan, on velvollinen korvaamaan luovuttamisesta aiheutuvat kohtuulliset hallinnolliset kustannukset työeläkevakuutusyhtiölle.

Vakuutusvalvontaviraston tulee valvoa, että 1 momentissa tarkoitetut kustannukset on otettu huomioon vakuutuskannan luovuttamisesta sovittaessa.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laskettaessa tämän lain 29 a §:n 6 momentin mukaista viiden vuoden vähimmäisaikaa ei oteta huomioon sellaisia vakuutuskannan luovuttamisia, jotka on toteutettu ennen lain voimaantuloa.

_____

2.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 11 §:n 2 momentti, 78 §, 81 §:n 1 momentti, 82 §:n 1 momentti, 111 §:n 3 momentti, 12 luvun otsikko, 132 §:n 1—4 ja 7 momentti, 134 § ja 135 §, sellaisina kuin niistä ovat, 78 ja 81 §:n 1 momentti laissa 84/1999, 12 luvun otsikko laissa 943/2000, 132 §:n 2—4 ja 7 momentti laissa 1322/1997 ja 135 § osaksi laissa 309/1998, sekä lisätään 12 §:n 1 momenttiin uusi 8 a ja 8b kohta, lakiin uusi 84 a ja 90 a §, 132 §:ään, sellaisena kuin se osaksi laissa 1322/1997, uusi 4 ja 5 momentti, jolloin muutettu 4, nykyinen 5 ja 6 sekä muutettu nykyinen 7 momentti, siirtyvät 6-9 momentiksi sekä 134 §:n uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

11 §

Perustamiskirjan tulee sisältää ehdotus kassan säännöiksi, minkä lisäksi siinä on mainit-

-----
Perustamiskirjaan on sisällytettävä suunnitelma aiotusta toiminnasta (toimintasuunni-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tava:

- 1) perustajien ammatti, kansalaisuus, kotipaikka ja postiosoite; sekä
- 2) milloin ja miten perustamiskokous kutsutaan koolle.

telma) ja ehdotus kassan säännöiksi, minkä lisäksi siinä on mainittava:

- 1) perustajien ammatti, kansalaisuus, kotipaikka ja postiosoite; sekä
- 2) milloin ja miten perustamiskokous kutsutaan koolle.

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

8 a) eroavan tai erotetun osakkaan velvollisuudet eläkekassaa kohtaan, erityisesti koskien osakkaan velvollisuutta täydentää toimintapäätösmää 132 §:n 9 momentissa tarkoitettussa tilanteessa;

8 b) eläkekassaan liittyvän osakkaan velvollisuudesta täydentää toimintapäätösmää 134 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa;

78 §

Vakuutuskassalle suoritettaville vakuutusmaksuille tai niiden perusteille on haettava Vakuutusvalvontaviraston vahvistus, ellei muualla laissa toisin säädetä.

78 §

Vakuutuskassalle suoritettaville vakuutusmaksuille on oltava peruste tai maksut on määrättävä säännöissä. Maksujen perusteet tulee toimittaa muun kuin lakisääteisen toiminnan osalta Vakuutusvalvontavirastolle tiedoksi.

81 §

Vakuutus toiminnassa on noudatettava, ellei muualla laissa toisin säädetä, Vakuutusvalvontaviraston vahvistamia perusteita, joissa määrätään:

- 1) miten vastuovelka lasketaan; sekä
- 2) vapaakirjasta ja takaisinostosta.

81 §

Vakuutus toiminnassa on noudatettava, jollei muualla laissa toisin säädetä, Vakuutusvalvontaviraston määräysten mukaisia laskuperusteita:

- 1) vastuuvelan laskemisessa; sekä
- 2) vapaakirjan ja takaisinoston määrittämisessä.

82 §

Jos vastuuvelan perusteita muutetaan, on perusteita sovellettava ennen muutosta jäseniksi tulleisiin, jollei heitä varten vahvisteta eri perusteita. Jos uusien perusteiden mukainen vastuovelka on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, voi sosiaali- ja terveysministeriö myöntää vakuutuskassalle luvan pitää vastuovelka tältä osin pienempänä määrätyn

82 §

Jos vastuuvelan perusteita muutetaan, on perusteita sovellettava myös ennen muutosta jäseniksi tulleisiin, jollei heitä varten laadita eri perusteita. Jos uusien perusteiden mukainen vastuovelka on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, voi Vakuutusvalvontavirasto myöntää vakuutuskassalle luvan pitää vastuovelka tältä osin pienempänä määrätyn ajan,

ajan, kuitenkin enintään kymmenen vuotta. Erotusta on vuosittain vähennettävä sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

kuitenkin enintään kymmenen vuotta. Erotusta on vuosittain vähennettävä *Vakuutusvalvontaviraston* hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

84 a §

Eläkekassan on kohtuullisin väliajoin saatettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille kassan jäsenille tiedoksi voimassa olevat eläkekassan säännöt, joista käy ilmi heidän lisätujensa laajuus ja valintamahdollisuudet. Samalla on tiedotettava jäsenten käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista.

90 a §

Lisäetu tulee maksaa lisätujärjestelmän piiriin kuuluville tai kuuluneille kassan jäsenille tai muille vakuutetuille myös Euroopan talousalueen kuuluvaan toiseen valtioon samoin edellytyksin kuin Suomessa.

Lisäetuudet voidaan maksaa myös Euroopan talousalueen ulkopuolelle, jollei siitä kassan säännöissä määrätä toisin.

111 §

Kassankokous voi sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, päättää kassan asettamisesta selvitystilaan ja sen purkamisesta. Eläkekassan osalta tässä tarkoitetun päätöksen saa kuitenkin tehdä vain, jos kassa on luovuttanut koko vastuunsa toiselle eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle.

111 §

Kassankokous voi sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, päättää kassan asettamisesta selvitystilaan ja sen purkamisesta. Eläkekassan osalta tässä tarkoitetun päätöksen saa kuitenkin *toimeenpanna* vain, jos kassa on luovuttanut koko vastuunsa toiselle eläkekassalle, *eläkesätiölle* tai vakuutusyhtiölle. *Työntekijäin eläkelain mukaiseen vastuuseen ei tällöin sisällytetä runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuuopillisesti laskettavaa taositusmäärää.*

12 luku

Sulautuminen, vastuun siirtäminen ja eläkekassan jakautuminen

132 §

Vakuutuskassa (*sulautuva kassa*) voi sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella

12 luku

Sulautuminen, vastuun siirtäminen ja vastaanottaminen sekä eläkekassan jakautuminen

132 §

Vakuutuskassa (*sulautuva kassa*) voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella tehdä

tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen vakuutuskassaan (*vastaanottava kassa*) siten, että sulautuvan kassan vastuu sekä muut velat ja varat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle kassalle. Vakuutuskassa (*luovuttava kassa*) voi niin ikään siirtää ministeriön suostumuksella vastuunsa toiselle kassalle tai vakuutusyhtiölle (*vastaanottava vakuutuslaitos*).

Siirrettäessä 111 §:n 1 momentissa tarkoitettua tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaavaa vastuuta vastaanottavaan vakuutuslaitokseen 83 b §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, kuitenkin enintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. Muu osa toimintapääomasta voidaan palauttaa osakkaille siten kuin 83 a §:n 4 momentissa säädetään.

Siirrettäessä 111 §:n 3 momentissa tarkoitettua tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaavaa vastuuta vastaanottavaan vakuutuslaitokseen otetaan huomioon 83 b §:ssä tarkoitettu toimintapääoma 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajan kaksinkertaiseen määrään asti siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. Muu osa toimintapääomasta voidaan palauttaa osakkaille siten kuin 83 a §:n 4 momentissa säädetään.

sopimuksen sulautumisesta toiseen vakuutuskassaan (*vastaanottava kassa*) siten, että sulautuvan kassan vastuu sekä muut velat ja varat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle kassalle. Vakuutuskassa (*luovuttava kassa*) voi niin ikään siirtää Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella vastuunsa toiselle kassalle, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettulle *eläkesäätiölle* tai vakuutusyhtiölle (*vastaanottava vakuutuslaitos*). *Eläkekassa voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella luovuttaa kassassa olevan yhden osakkaan vakuutusta koskevan työntekijäin eläkelain mukaisen vastuun (osakaskohtainen vastuu) eläkekassalle, eläkesäätiölle tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettulle työeläkevakuutusyhtiölle.*

Siirrettäessä 111 §:n 1 momentissa tarkoitettua tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaavaa vastuuta vastaanottavaan vakuutuslaitokseen tai eläkesäätiöön 83 b §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä. *Jos eläkekassan toimintapääoma on suurempi kuin vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, toimintapääoma siirretään kokonaan, kuitenkin enintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty määrä, sen mukaan kumpi näistä määristä on suurempi.* Muu osa toimintapääomasta voidaan palauttaa osakkaille siten kuin 83 a §:n 4 momentissa säädetään.

Siirrettäessä 111 §:n 3 momentissa tarkoitettua tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaavaa vastuuta vastaanottavaan vakuutuslaitokseen *toimintapääomaa on siirrettävä määrä, joka mahdollistaa vastaanottavassa vakuutuslaitoksessa sellaisen sijoitusjakautuman, jolla riittävällä todennäköisyydellä ja riittävällä turvaavuudella voidaan odottaa pitemmällä aikavälillä saavutettavan työntekijäin eläkelain 12 a §:ssä tarkoitettu laskuperustekoron mukainen tuotto siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Jos siirtyvän omaisuuden perusteella laskettu 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä on suurempi kuin edellä tarkoitettua asetuksen*

mukaan määrätyn toimintapääoman määrä, eläkekassasta luovutettava toimintapääoma määritetään edellä tarkoitetun asetuksen mukaan, ja siirtyvää toimintapääomaa on täydennettävä siten, että se vastaa siirtyvän omaisuuden perusteella laskettua 83 c §:n 1 momentissa tarkoitetun vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää. Jos edellä tarkoitetun asetuksen mukaisesti määrätyn toimintapääoman määrä muodostuu suuremmaksi kuin luovutettavaa vastuuta vastaava osuus eläkekassan toimintapääomasta, eläkekassasta luovutetaan luovutettavaa vastuuta vastaava osuus toimintapääomasta ja luovutettua toimintapääomaa on täydennettävä siten, että se vastaa edellä tarkoitettua ministeriön asetuksessa säädettyä määrää. Laskettaessa luovutettavan vastuun osuutta eläkekassan toimintapääomasta on eläkekassan toimintapääoman tasoa määrättäessä otettava huomioon säännökset vakavaraisuuslaskennassa käytettävän vastuuvelan määrittelystä. Muu osa toimintapääomasta voidaan palauttaa osakkaille siten kuin 83 a §:n 4 momentissa säädetään.

Siirrettäessä toimintapääomaa 2 ja 3 momentin mukaisesti:

1) työntekijäin eläkelain nojalla vuosina 1997—1999 kartutettua toimintapääomaa on vuoden 2005 loppuun saakka siirrettävä siirtohetkellä jäljellä oleva määrä vastaanottavaan vakuutuslaitokseen ;

2) 1 kohdassa mainitun lain voimaantulosäännöksen (1293/1996) 2 ja 3 momentin estämättä, toimintapääomavaatimukset tulee täyttää täysimääräisesti, sekä

3) siirrettävän toimintapääoman tulee muodostua eristä, jotka vastaanottava vakuutuslaitos voi lukea toimintapääomaansa.

Luovutettaessa 1 momentissa tarkoitettua osakaskohtaista vastuuta vastaanottavalle eläkelaitokselle on omaisuutta siirrettävä 3 momentissa tarkoitettua siirtyvää vastuuvelkaa ja siihen sisältyvää siirtyvää toimintapääomaa vastaava määrä. Siirrettävä omaisuus arvostetaan käypään arvoon. Luovutettaviin varoihin tulee ensisijaisesti sisällyttää eroavan osakkaan toimintaan liittyvät sijoitukset, jollei toisin sovita. Jos vakuutus toiminnan luovuttamisesta tehdyssä sopimuksessa ei muuta sovita, muut varat siirretään rahana. Luovutettavaan vastuuseen katsotaan

Sulautumista koskeva sopimus on kummankin kassan kassankokouksen hyväksyttävä. Vastuun siirtämistä koskeva sopimus on luovuttavan kassan kassankokouksen sekä, jos vastuun siirtäminen tapahtuu toiselle vakuutuslaskalle, vastaanottavan kassan kassankokouksen hyväksyttävä. Päätös on sulautuvan tai luovuttavan kassan osalta pätevä vain, jos sitä on kannattanut sama äänten enemmistö, joka vaaditaan asetettaessa kassa selvitystilaaan 111 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa. Sulautumisesta ja vastuun siirtämisestä voidaan päättää, vaikka sulautuva tai luovuttava kassa on asetettu selvitystilaaan.

tällöin kuuluvan:

1) osakkaan voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman osakkaan tekniestä syystä kassassa päätetyt vakuutukset; sekä

2) osakkaaseen sulautuneen toisen osakkaan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa kassassa ja joka on päätetty osakkaan sulautumisen vuoksi.

Sulautumista koskeva sopimus on kummankin kassan kassankokouksen hyväksyttävä. Vastuun siirtämistä koskeva sopimus on luovuttavan kassan kassankokouksen sekä, jos vastuun siirtäminen tapahtuu toiselle vakuutuslaskalle, vastaanottavan kassan kassankokouksen hyväksyttävä. Päätös on sulautuvan tai luovuttavan kassan osalta pätevä vain, jos sitä on kannattanut sama äänten enemmistö, joka vaaditaan asetettaessa kassa selvitystilaaan 111 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa. *Eläkekassan 1 momentissa tarkoitetun osakaskohtaisen vastuun luovuttamisesta päätöksen tekee kassan hallitus, jollei muualla tässä laissa tai kassan säännöissä toisin säädetä tai määrätä. Jos kuitenkin siirrettävä vastuuvelka on enemmän kuin kymmenen prosenttia kassan koko työntekijäin eläkelain mukaisesta vastuuvelasta, on siirrosta päätettävä kassankokouksessa.* Sulautumisesta ja vastuun siirtämisestä voidaan päättää, vaikka sulautuva tai luovuttava kassa on asetettu selvitystilaaan.

Siirrettäessä vastuun osa on vastaavasti noudatettava, mitä vastuun siirtämisestä säädetään.

Siirrettäessä vastuun osa on vastaavasti noudatettava, mitä vastuun siirtämisestä säädetään. *Siirrettäessä 1 momentissa tarkoitettua osakaskohtaista vastuuta osakas, jonka vakuutuksia koskevaa vastuuta siirretään, on velvollinen täydentämään toimintapääomaa 3 momentin mukaisesti siten kuin siitä tarkemmin määrätään kassan säännöissä. Eläkekassan 1 momentissa tarkoitetun osakaskohtaisen vastuun siirtäminen ei kuitenkaan ole mahdollista, jos saman vastuun tai sen osan vastaanottamisesta on siirtohetkellä kulunut vähemmän kuin viisi vuotta. Tällöin edellytyksenä vastuun osan siirtämiselle eläkesäätiöön on lisäksi, että siirrettävään vakuutuskantaan liittyvissä vakuutuksissa on yhteensä vähintään 300 vakuutettua ja että työnantajat, joiden vakuutuksiin liittyvää vakuutuskantaa siirretään, ovat eläkesäätiölain 115 §:n 1*

momentissa tarkoitettuja työnantajia.

134 §

Mitä 132 §:ssä säädetään vastuun siirrosta, on, on soveltuvin osin noudatettava myös silloin, kun eläkesäätiö siirtää vastuunsa tai osan siitä vakuutuskassalle.

134 §

Mitä 132 §:ssä säädetään vastuun siirrosta, on soveltuvin osin noudatettava myös silloin, kun vakuutuskassa vastaanottaa toisen vakuutuslaitoksen vastuun tai vakuustoitominnan tai osan siitä tahi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 a §:ssä tarkoitettujen työnantaja-kohtaisen vakuutuskannan.

Vastaanotettaessa 1 momentissa tarkoitettua työnantajakohtaista vakuutuskantaa, 132 §:n 1 momentissa tarkoitettua osakaskohtaista vastuuta tai työntekijäin eläkelain mukaista vakuustoitointia tulee vastaanotettavaa toimintapääomaa olla vähintään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty määrä tai vastaanotettavan omaisuuden perusteella lasketun 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettun vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää vastaava määrä, jos tämä on suurempi. Jos tällöin luovuttavasta eläkelaitoksesta siirtyvä lisävakuutusvastuu on pienempi kuin edellä tarkoitettu määrä, liittyvän osakkaan on täydennettävä toimintapääoma edellä tarkoitettuun määrään saakka.

135 §

Kahden kuukauden kuluessa siitä, kun sulautuva tai luovuttava kassa ja vastaanottava vakuutuslaitos ovat hyväksyneet sulautumista tai vastuun siirtämistä koskevan sopimuksen, niiden on haettava sosiaali- ja terveysministeriön suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen tai vastuun siirtämisen vaatimalle kassan sääntöjen muutokselle sekä, jos on kysymys 133 §:ssä tarkoitettusta sulautumisesta, uuden vakuutuskassan säännöille.

Sulautumista tai vastuun siirtämistä koskevista hakemuksista on ministeriön, jollei se katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava vastaanottavan vakuutuslaitoksen kustannuksella virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne ministeriölle sen määräämässä ajassa joka saa olla enintään kaksi kuukautta. Ministeriön on velvoitettava sulau-

135 §

Neljän kuukauden kuluessa siitä, kun sulautuva tai luovuttava vakuutuskassa ja vastaanottava vakuutuslaitos ovat hyväksyneet sulautumista tai vastuun siirtämistä koskevan sopimuksen, niiden on haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen tai vastuun siirtämisen vaatimalle kassan sääntöjen muutokselle sekä, jos kysymys on 133 §:ssä tarkoitettusta sulautumisesta, uuden vakuutuskassan säännöille.

Sulautumista tai vastuun siirtämistä koskevista hakemuksista Vakuutusvalvontaviraston on, jollei se katso että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava vastaanottavan vakuutuslaitoksen kustannuksella virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne Vakuutusvalvontavirastolle sen määräämässä ajassa joka saa olla enintään kaksi kuukautta. Vakuutus-

tuva tai luovuttava kassa viipymättä antamaan tieto kuulutuksesta sulautuvan tai luovuttavan kassan jäsenille ja osakkaille kassan säännöissä määrättyllä tavalla.

Ministeriön on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettua hakemuksesta kilpailuviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992) tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Ministeriön on annettava suostumuksensa 1 momentissa mainittuun toimenpiteeseen, jollei toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja.

Vastuu siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle, kun ministeriö on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Ministeriö voi hakemuksesta vahvistaa vastuun siirtymiselle muunkin ajankohdan.

Jollei suostumusta ole määräajassa haettu tai, jos se on evätty, on sulautuminen tai vastuun siirtäminen rauennut.

valvontaviraston on velvoitettava sulautuva tai luovuttava kassa viipymättä antamaan tieto kuulutuksesta sulautuvan tai luovuttavan kassan jäsenille ja osakkaille kassan säännöissä määrättyllä tavoin. Jos kysymyksessä on 132 §:n 1 momentissa tarkoitettun osakaskohtaisen vastuun vastaanottamisesta, Vakuutusvalvontaviraston on velvoitettava vastaanottava eläkekassa huolehtimaan siitä, että kuulutuksesta tiedotetaan Vakuutusvalvontaviraston ohjeiden mukaan myös siirtyvän osakkaan ilmoitustaululla. Työntekijäin eläkelain mukaista vastuuta vastaanottavan eläkekassan on lisäksi ilmoitettava vastuun siirrosta siirtyville eläkkeen tai muun etuuden saajille viimeistään luovutuksen jälkeen tapahtuvan ensimmäisen etuuksien maksun yhteydessä.

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettua hakemuksesta kilpailuviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailurajoituksista annetussa laissa (480/1992) tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa 1 momentissa mainittuun toimenpiteeseen, jollei toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja ja jollei sen katsota vaarantavan vakuustustoiminnan tervettä kehitystä.

Vastuu siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle, kun Vakuutusvalvontavirasto on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Virasto voi hakemuksesta vahvistaa vastuun siirtymiselle muunkin ajankohdan.

Jollei suostumusta ole haettu määräajassa tai, jos se on evätty, on sulautuminen tai vastuun siirtäminen rauennut.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ja ohjeet tässä pykälässä tarkoitettua hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laskettaessa 132 §:n 9 momentin mukaista viiden vuoden vähimmäisaikaa ei oteta huomioon niitä vastuun vastaanottamisia, jotka ovat tapahtuneet ennen lain voimaantuloa.

Työntekijäin eläkelain mukaisen vastuun luovuttamista koskeva hakemus on käsiteltävä ja ratkaistava tämän lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaan, jos

Vakuutusvalvontaviraston suostumusta on haettu ennen lain voimaantuloa. Vakuutusvalvontavirasto voi kuitenkin hakijan pyynnöstä päättää, että hakemus käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

3.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 8 § ja 61 §, 88 §:n 5 momentti, ja 125 §:n 1 momentti, 100 §:n 3 momentti, 102 §, 116 §:n 1 momentin 4 kohta ja 125 §,

sellaisina kuin niistä ovat 88 §:n 5 momentti, 100 §:n 3 momentti ja 125 §:n 1 momentti laissa 942/2000, 102 § osaksi laissa 308/1998 ja 116 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1323/1997, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 288/2000, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, lakiin uusi 49 a §, 88 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1923/1994, uusi 6—8 momentti, jolloin nykyinen 6—8 momentti, siirtyy 9—11 momentiksi, lakiin uusi 100 a § ja, 116 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1323/1997, uusi 4 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Toimintapiiriin voi kuulua myös työnantajan johonkin toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon lähettämiä työntekijöitä, jotka työskentelevät työnantajan tai työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- tai tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määrämisvaltaa, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan.

8 §

Perustamisesta on tehtävä perustamiskirja, joka on päivättävä ja työnantajan allekirjoitettava.

Perustamiskirjaan on sisällytettävä ehdotus

8 §

Perustamisesta on tehtävä perustamiskirja, joka on päivättävä ja työnantajan allekirjoitettava.

Perustamiskirjaan on sisällytettävä *suunni-*

eläkesäätion säännöiksi, minkä lisäksi siinä on mainittava:

- 1) perustajan nimi, kansalaisuus, asuinpaikka ja postiosoite; sekä
- 2) eläkesäätion perustettaessa tuleva peruspääoma.

telma aiotusta toiminnasta (toimintasuunnitelma) ja ehdotus eläkesäätion säännöiksi, minkä lisäksi siinä on mainittava:

- 1) perustajan nimi, kansalaisuus, asuinpaikka ja postiosoite; sekä
- 2) eläkesäätion perustettaessa tuleva peruspääoma.

7 luku

Etuuden maksaminen ja eläkesäätion vastuun rajoittaminen

61 §

Vapaaehtoinen lisäeläke ja muu etuus voidaan maksaa Euroopan talousalueen ulkopuolelle, mikäli eläkesäätion säännöissä ei toisin määrätä.

88 §

Ostettaessa B-eläkesäätion tai AB-eläkesäätion B-osastolle 78 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaava etuus 1 momentissa tarkoitettua vakuutuslaitoksesta 48 a §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, kuitenkin enintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Ostettaessa etuus 100

7 luku

Etuuden maksaminen ja eläkesäätion vastuun rajoittaminen

49 a §

A-eläkesäätion ja AB-eläkesäätion A-osaston on kohtuullisin väliajoin saatettava tiedoksi toimintapiiriinsä kuuluville muille henkilöille kuin eläkkeen tai muun etuuden saajille eläkesäätion säännöt, joista käy ilmi heidän eläkeoikeuksiensa laajuus ja järjestelmään liittyvät valintamahdollisuudet. Samalla mainituille toimintapiiriin kuuluville on toimitettava tiedot heidän käytettävissään olevista oikeusturvakeinoista.

61 §

Vapaaehtoisen lisäeläkejärjestelmän mukainen lisäeläke ja muu etuus tulee maksaa eläkkeen tai muiden etujen saajille myös Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon samoin edellytyksin kuin Suomessa. Mainitut etuudet voidaan maksaa myös Euroopan talousalueen ulkopuolelle, jollei eläkesäätion säännöissä ei toisin määrätä.

88 §

Ostettaessa B-eläkesäätion tai AB-eläkesäätion B-osastolle 78 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaava etuus 1 momentissa tarkoitettua vakuutuslaitoksesta 48 a §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä. *Jos eläkesäätion toimintapääoma on suurempi kuin vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, toimintapääoma siirretään kokonaan, kuitenkin enintään vakavaraisuus-*

§:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimintapääomaa on siirrettävä vastaavasti vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Samoin menettellään vakuutustoiminnan osittaisen luovuttamisen yhteydessä. Tämän momentin säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta vakuutustoiminnan luovuttamiseen jakautumisessa, joka tapahtuu 100 §:n mukaisesti.

rajan kaksinkertainen määrä tai sosiaali- ja terveysministeriön 6 momentissa tarkoitettulla asetuksella säädetty määrä, sen mukaan kumpi näistä määristä on suurempi.

Ostettaessa B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle työntekijäin eläkelain mukainen etuus 100 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimintapääomaa on siirrettävä määrä, joka mahdollistaa vastaanottavassa vakuutuslaitoksessa sellaisen sijoitusjakautuman, jolla riittävällä todennäköisyydellä ja riittävällä turvaavuudella voidaan odottaa pitemmällä aikavälillä saavutettavan työntekijäin eläkelain 12 a §:ssä tarkoitettu, laskuperustekorona mukainen tuotto siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Jos siirtyvän omaisuuden perusteella laskettu 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettun vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä on suurempi kuin edellä tarkoitettun asetuksen mukaan määrätyn toimintapääoman määrä, eläkesäätiöstä luovutettava toimintapääoma määritetään edellä tarkoitettun asetuksen mukaan ja eroavan työnantajan on täydennettävä siirtyvä toimintapääoma siten, että se vastaa siirtyvän omaisuuden perusteella laskettua 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää. Jos edellä tarkoitettun asetuksen mukaan määrätyn toimintapääoman määrä muodostuu suuremmaksi kuin luovutettavaa vakuutustoimintaa vastaava osuus toimintapääomasta, eläkesäätiöstä luovutetaan luovutettavaa vakuutustoimintaa vastaava osuus toimintapääomasta, ja eroavan työnantajan on täydennettävä luovutettavaa toimintapääomaa siten, että se vastaa ministeriön asetuksessa säädettyä määrää. Laskettaessa luovutettavan vakuutustoiminnan osuutta eläkesäätiön toimintapääomasta on eläkesäätiön toimintapääoman tasoa määrättäessä otettava huomioon säännökset vakavaraisuuslaskennassa käytettävän eläkevastuun määrittelystä.

Siirrettäessä toimintapääomaa 5 ja 6 momentin mukaisesti:

1) työntekijäin eläkelain nojalla vuosina 1997—1999 kartutettua toimintapääomaa on vuoden 2005 loppuun saakka siirrettävä siirtohetkellä jäljellä oleva määrä kokonaisuudessaan vastaanottavaan vakuutuslaitokseen;

2) 1 kohdassa mainitun lain voimaantulosäännöksen (1293/1996) 2 ja 3 momentin es-

tämättä, toimintapääomavaatimukset tulee täyttää täysimääräisesti, sekä

3) siirrettävän toimintapääoman tulee muodostua eristä, jotka vastaanottava vakuutuslaitos voi lukea toimintapääomaansa.

Mitä 5—7 momentissa säädetään sovelletaan myös vakuutustoiminnan osittaisen luovuttamiseen. Mainittujen momenttien säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta vakuutustoiminnan luovuttamiseen jakautumisessa, joka tapahtuu 100 §:n mukaisesti.

Jos selvitystilassa olevalle B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle jää varoja sen jälkeen, kun vakuutustoiminta on luovutettu, velat suoritettu ja kaikki muutkin sitoumukset täytetty, voidaan erotusta vastaavat varat palauttaa työntantajalle.

Jos selvitystilassa olevalle A-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön A-osastolle jää varoja sen jälkeen, kun vakuutustoiminta on luovutettu, velat suoritettu ja kaikki muutkin sitoumukset täytetty, voidaan nämä varat palauttaa työntantajalle tai käyttää eläkkeen ja muiden etuuksien saajien sekä toimintapiiriin kuuluvien ja kuuluneiden henkilöiden etuuksien turvaamiseen tai eläkesäätiön säännöissä määrättyllä muulla tavalla.

Mitä 1 momentin toisessa virkkeessä ja 2—5 momentissa säädetään, ei sovelleta työntekijäin eläkelain mukaiseen toimintaan.

Jos selvitystilassa olevalle B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle jää varoja sen jälkeen, kun vakuutustoiminta on luovutettu, velat suoritettu ja kaikki muutkin sitoumukset täytetty, voidaan erotusta vastaavat varat palauttaa työntantajalle.

Jos selvitystilassa olevalle A-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön A-osastolle jää varoja sen jälkeen, kun vakuutustoiminta on luovutettu, velat suoritettu ja kaikki muutkin sitoumukset täytetty, voidaan nämä varat palauttaa työntantajalle tai käyttää eläkkeen ja muiden etuuksien saajien sekä toimintapiiriin kuuluvien ja kuuluneiden henkilöiden etuuksien turvaamiseen tai eläkesäätiön säännöissä määrättyllä muulla tavalla.

Mitä 1 momentin toisessa virkkeessä ja 2—4 momentissa säädetään, ei sovelleta työntekijäin eläkelain mukaiseen toimintaan.

11 luku

Eläkesäätiön sulautuminen, jakautuminen ja vakuutustoiminnan luovuttaminen

100 §

Sulautumista koskeva sopimus (*sulautumissopimus*) sekä jakautumista koskeva sopimus (*jakautumissopimus*) on eläkesäätiöihin kuuluvien työntantajien ja eläkesäätiöiden hallitusten tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Vakuutustoiminnan luovuttamista koskeva sopimus on luovuttavaan eläkesäätiöön kuuluvan työntajan ja luovuttavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Jos vakuutustoiminnan luovuttaminen tapahtuu toiselle

11 luku

Eläkesäätiön sulautuminen ja jakautuminen sekä vakuutustoiminnan luovuttaminen tai vastaanottaminen

100 §

Sulautumista koskeva sopimus (*sulautumissopimus*) sekä jakautumista koskeva sopimus (*jakautumissopimus*) on eläkesäätiöihin kuuluvien työntantajien ja eläkesäätiöiden hallitusten tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Vakuutustoiminnan luovuttamista koskeva sopimus on luovuttavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Jos vakuutustoiminnan luovuttaminen tapahtuu toiselle eläkesäätiölle, on vastaanottavan eläkesäätiön hallituk-

eläkesäätiölle, on vastaanottavaan eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan ja vastaanottavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston myös hyväksyttävä sopimus. Sulautumisesta, jakautumisesta ja vakuutustoiminnan luovuttamisesta voidaan päättää, vaikka sulautuva, jakautuva tai luovuttava eläkesäätiö on asetettu selvitystilaan. Luovutettaessa vakuutustoiminnan osa on vastaavasti noudatettava, mitä vakuutustoiminnan luovuttamisesta säädetään.

sen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston myös hyväksyttävä sopimus. Sulautumisesta, jakautumisesta ja vakuutustoiminnan luovuttamisesta voidaan päättää, vaikka sulautuva, jakautuva tai luovuttava eläkesäätiö on asetettu selvitystilaan. Luovutettaessa vakuutustoiminnan osa on vastaavasti noudatettava, mitä vakuutustoiminnan luovuttamisesta säädetään.

100 a §

Eläkesäätiö tai voi vastaanottaa toisen vakuutuslaitoksen luovuttaman 100 §:ssä tarkoitetun vakuutustoiminnan, eläkekassan vastuun tai työeläkevakuutusyhtiön työnantajakohtaisen vakuutuskannan.

Vastaanotettaessa 1 momentissa tarkoitettua työntekijäin eläkelain mukaista vakuutus toimintaa, vastuuta ja vakuutuskantaa tulee vastaanotettavaa toimintapääomaa olla vähintään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty määrä tai vastaanotettavan omaisuuden perusteella lasketun 48 b §:n 1 momentissa tarkoitetun vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää vastaava määrä, jos tämä on suurempi. Jos luovuttavasta eläkelaitoksesta siirtyvä lisävakuutusvastuu on pienempi kuin edellä tarkoitettu määrä, liittyvän työnantajan on täydennettävä toimintapääoma edellä tarkoitettuun määrään saakka.

102 §

Neljän kuukauden kuluessa siitä, kun sulautuva tai luovuttava eläkesäätiö ja vastaanottava vakuutuslaitos ovat hyväksyneet sulautumista tai vakuutustoiminnan luovuttamista koskevan sopimuksen, niiden on haettava sosiaali- ja terveysministeriön suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen tai vakuutustoiminnan luovuttamisen vaatimalle eläkesäätiön sääntöjen muutokselle sekä, jos on kysymys 101 §:ssä tarkoitetusta sulautumisesta, uuden eläkesäätiön säännöille.

102 §

Neljän kuukauden kuluessa siitä, kun sulautuva tai luovuttava eläkesäätiö ja vastaanottava vakuutuslaitos ovat hyväksyneet sulautumista tai vakuutustoiminnan luovuttamista koskevan sopimuksen, niiden on haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen tai vakuutustoiminnan luovuttamisen vaatimalle eläkesäätiön sääntöjen muutokselle sekä, jos on kysymys 101 §:ssä tarkoitetusta sulautumisesta, uuden eläkesäätiön säännöille. *Eläkesäätiön 78 §:n 4 momentin mukainen selvitystilaan asettaminen ja purkaminen, samoin kuin 100*

§:ssä ja 125 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakuutustoiminnan tai sen osan luovuttaminen tai 100 a §:n mukaisen vakuutustoiminnan tai sen osan vastaanottaminen ei kuitenkaan ole mahdollista, jos toimenpide koskee työntekijän eläkelain mukaista vakuutustoimintaa ja jos saman vakuutustoiminnan tai sen osan aikaisemmasta luovutuksesta on kulunut luovutushetkellä vähemmän kuin viisi vuotta. Viiden vuoden vähimmäisaikavaatimusta ei kuitenkaan oteta huomioon niissä vakuutustoiminnan luovutuksissa, jotka johtuvat siitä, että työnantaja on tullut erotetuksi eläkesäätiöstä eläkesäätiön sääntöjen nojalla tai että työnantaja on joutunut eroamaan eläkesäätiöstä sen vuoksi, ettei työnantaja enää ole täyttänyt säätiön toimintapiiriin kuulumisen edellytyksiä.

Hakemukseen, jossa pyydetään Vakuutusvalvontaviraston suostumusta eläkesäätiön sulautumiseen tai vakuutustoiminnan tai sen osan luovuttamiseen, on liitettävä sulautumista tai vakuutustoiminnan luovuttamista koskeva sopimus alkuperäisenä sekä oikeaksi todistetut jäljennökset niistä sulautuvan tai luovuttavan eläkesäätiön sekä vastaanottavan eläkelaitoksen päätöksistä, joilla sopimus on hyväksytty. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta ja hakemuksessa annettavista selvityksistä.

Sulautumista tai vakuutustoiminnan luovuttamista koskevasta hakemuksesta on ministeriön, jollei se katso, että hakemus on ilman enempää selvityksiä hylättävä, kuulutettava vastaanottavan vakuutuslaitoksen kustannuksella virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne ministeriölle sen määräämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta. Ministeriön on velvoitettava sulautuva tai luovuttava eläkesäätiö viipymättä antamaan tieto kuulutuksesta sulautuvan tai luovuttavan eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluville henkilöille, eläkkeen ja muiden etuuksien saajille sekä työnantajalle eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla.

Sulautumista tai vakuutustoiminnan luovuttamista koskevasta hakemuksesta Vakuutusvalvontaviraston on, jollei se katso, että hakemus on ilman enempää selvityksiä hylättävä, kuulutettava vastaanottavan vakuutuslaitoksen kustannuksella virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne Vakuutusvalvontavirastolle sen määräämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta. Vakuutusvalvontaviraston on velvoitettava sulautuva, luovuttava tai vastaanottava eläkesäätiö viipymättä huolehtimaan siitä, että kuulutuksesta tiedotetaan Vakuutusvalvontaviraston ohjeiden mukaan myös sen työnantajan ilmoitustaululla, jota mainittu toimenpide koskee. Eläkesäätiön on ilmoitettava vakuutustoiminnan tai sen osan vastaanottamisesta siirtyvään vakuutustoimintaan kuuluville eläkkeen tai muun etuuden saajille viimeistään luovutuksen jälkeen ta-

Ministeriön on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta kilpailuviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992) tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, milloin vakuutustoiminnan osan luovuttaminen koskee vain yksittäistä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvaa henkilöä, edellyttäen, että ministeriö on antanut siihen suostumuksensa.

Ministeriön on annettava suostumuksensa 1 momentissa mainittuun toimenpiteeseen, jollei toimenpide loukkaa eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien tai kuuluneiden henkilöiden tai eläkkeen ja muiden etuuksien saajien etuja.

Vakuutustoiminta siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle luovutussopimuksessa mainittuna ajankohtana, kun ministeriö on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen, jollei ministeriö päätöksessään määrää jotain myöhempää ajankohtaa.

Jollei suostumusta ole määrääjässä haettu tai jos se on evätty, on sulautuminen tai vakuutustoiminnan luovuttaminen rauennut.

116 §

Sen lisäksi, mitä 9 §:ssä säädetään, on yhteiseläkesäätiön säännöissä mainittava:

4) milloin työnantajan on erottava tai tultava erotetuksi eläkesäätiöstä sekä eroavan tai erotetun työnantajan velvollisuudet eläkesäätiötä kohtaan;

pahtuvan ensimmäisen etuuksien maksun yhteydessä. Jos sulautuminen tai vakuutustoiminnan tai sen osan luovuttaminen tai vastaanottaminen koskee vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuja, joita ei voida suorittaa eläkesäätiön sääntöjen mukaan, tulee tieto kuulutuksesta antaa luovuttavan eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluville henkilöille, eläkkeen ja muiden etuuksien saajille sekä työnantajille eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla.

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta kilpailuviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992) tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, milloin vakuutustoiminnan osan luovuttaminen koskee vain yksittäistä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvaa henkilöä, edellyttäen, että Vakuutusvalvontavirasto on antanut siihen suostumuksensa.

Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa 1 momentissa mainittuun toimenpiteeseen, jollei toimenpide loukkaa eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien tai kuuluneiden henkilöiden tai eläkkeen ja muiden etuuksien saajien etuja ja jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä.

Vakuutustoiminta siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle luovutussopimuksessa mainittuna ajankohtana, kun Vakuutusvalvontavirasto on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen, jollei Vakuutusvalvontavirasto päätöksessään määrää jotain myöhempää ajankohtaa.

Jollei suostumusta ole haettu määrääjässä tai jos se on evätty, on sulautuminen tai vakuutustoiminnan luovuttaminen rauennut.

116 §

Sen lisäksi, mitä 9 §:ssä säädetään, on yhteiseläkesäätiön säännöissä mainittava:

4) milloin työnantajan on erottava tai tultava erotetuksi eläkesäätiöstä sekä eroavan tai erotetun työnantajan velvollisuudet eläkesäätiötä kohtaan *sekä erityisesti työnantajan vellli-*

suutta täydentää toimintapääomaa 88 §:n 6 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa;

4 a) eläkesäätiöön liittyvän työnantajan velvollisuudesta täydentää 100 a §:n 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa toimintapääomaa;

125 §

Jos työnantaja eroaa tai erotetaan yhteiseläkesäätiöstä, on kyseisen työnantajan eläkevastuu ja sen katteena olevat varat luovutettava toiselle eläkesäätiölle, eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle noudattaen soveltuvin osin 11 luvun säännöksiä. Sama koskee työnantajaa, joka lopettaa sen toimintansa, jonka piirissä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat henkilöt toimivat, jollei Vakuutusvalvontavirasto ole antanut 78 §:n 3 momentissa tarkoitettua suostumusta eläkesäätiön toiminnan jatkamiseen kyseisen työnantajan osalta. Yhteiseläkesäätiö voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyittä luovuttamalla vakuutustoimintansa kokonaan tai jonkin työnantajan tai joidenkin työnantajien osalta perustettavalle eläkesäätiölle tai perustettaville eläkesäätiöille. Mitä 100 ja 107 §:ssä säädetään eläkesäätiön jakautumisesta, noudatetaan soveltuvin osin myös yhteiseläkesäätiön jakautumiseen.

125 §

Jos työnantaja eroaa tai erotetaan yhteiseläkesäätiöstä, on kyseisen työnantajan eläkevastuu ja sen katteena olevat varat luovutettava toiselle eläkesäätiölle, eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle noudattaen soveltuvin osin 11 luvun säännöksiä. *Luovutettaviin varoihin tulee ensisijaisesti sisällyttää työnantajan toimintaan liittyvät sijoitukset, jollei toisin sovita. Jos vakuutustoiminnan luovutuksesta tehdyssä sopimuksessa ei muuta sovita muut varat siirretään rahana.* Sama koskee työnantajaa, joka lopettaa sen toimintansa, jonka piirissä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat henkilöt toimivat, jollei Vakuutusvalvontavirasto ole antanut 78 §:n 3 momentissa tarkoitettua suostumusta eläkesäätiön toiminnan jatkamiseen kyseisen työnantajan osalta. Yhteiseläkesäätiö voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyittä luovuttamalla vakuutustoimintansa kokonaan tai jonkin työnantajan tai joidenkin työnantajien osalta perustettavalle eläkesäätiölle tai perustettaville eläkesäätiöille. Mitä 100 ja 107 §:ssä säädetään eläkesäätiön jakautumisesta, noudatetaan soveltuvin osin myös yhteiseläkesäätiön jakautumiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laskettaessa 102 §:n 1 momentin mukaista viiden vuoden vähimmäisaikaa ei oteta huomioon niitä vakuutustoiminnan vastaanottamisia, jotka ovat tapahtuneet ennen lain voimaantuloa.

Työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutustoiminnan luovuttamista koskeva hakemus on käsiteltävä ja ratkaistava tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan, jos Vakuutusvalvontaviraston suostumusta on haettu ennen lain voimaantuloa. Vakuutusvalvontavirasto voi kuitenkin hakijan

58

Voimassa oleva laki

HE 221/2002 vp

Ehdotus

*pyynnöstä päättää, että hakemus käsitellään
ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.*
